

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ EBELİK
ÖĞRENCİLERİNİN PROFESYONEL DEĞERLERİNİN VE
EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

**HAVVA TAYLAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

EBELİK ANABİLİM DALI

**DANIŞMAN
Doç. Dr. NURGÜL GÜNGÖR TAVŞANLI**

**MANİSA
2023**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ EBELİK
ÖĞRENCİLERİNİN PROFESYONEL DEĞERLERİNİN VE
EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

**HAVVA TAYLAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

EBELİK ANABİLİM DALI

**DANIŞMAN
Doç. Dr. NURGÜL GÜNGÖR TAVŞANLI**

TEZ SAVUNMA JÜRİ ÜYELERİ

Doç. Dr. NURGÜL GÜNGÖR TAVŞANLI

(Tez Danışmanı)

Dr. Öğr. Üyesi HANİFE NURSEVEN ŞİMŞEK

(Jüri Üyesi)

Dr. Öğr. Üyesi AYTÜL HADIMLI

(Jüri Üyesi)

MANİSA

2023

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından, veri toplanması ve yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmayla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Havva TAYLAN

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tez çalışmam süresince yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren hem akademik yönden hem de manevi yönden destek olan, benim için emek sarf eden çok kıymetli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI' ya,

Her zaman ilerlemeyi, gelişmeyi teşvik eden, emek veren, yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen canım babama,

Doğduğum andan itibaren bana sevgiyle, şefkatle bakan, ilgilenen, her anımda yanımda olup, beni sevgisiyle saran, varlığını her daim yüreğimde hissettiğim canım anneme,

İyi günde kötü günde yanımda olan, beni hep sevgiyle destekleyen ve hiçbir zaman yardımını esirgemeyen, her daim yol gösterici ışığım olan kıymetli eşime,

Hayatımı güzelleştiren ve şenlendiren, bana güçlü bir anne olmayı öğretene, evlat sevgisini tattıran minik kızıma,

Çalışmama gönüllü olarak katılan, literatüre bu sayede katkıda bulunan sevgili öğrencilere,

Tüm kalbimle teşekkürlerimi sunarım.

HAVVA TAYLAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
BEYAN.....	I
TEŞEKKÜR.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar DİZİNİ.....	VI
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ.....	VII
1.ÖZET.....	VIII
2.ABSTRACT.....	IX
3.GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
4.GENEL BİLGİLER.....	4
4.1. EMPATİ KAVRAMI.....	4
4.1.1 Empati Kavramının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi.....	4
4.1.2 Empatik Eğilim.....	5
4.1.3 Empatik Anlayış.....	6
4.1.4 Empati ve İletişim.....	6
4.1.5 Empati ile Karıştırılan Kavramlar.....	7
4.1.5.1 Empati ve Sempatî.....	7
4.1.5.2 Empati ve Özdeşim.....	7
4.1.5.3 Empati ve İçtenlik.....	8
4.1.5.4 Empati ve Sezgi.....	8
4.1.6 Ebelik Mesleğinde Empati.....	8
4.2.PROFESYONELLİK.....	10
4.2.1 Meslek.....	10
4.2.2 Profesyonellik.....	11
4.2.3 Mesleki Profesyonellik.....	12
4.2.4 Etik.....	13
4.2.5 Değer Kavramı.....	14
4.2.6 Ebelikte Profesyonellik.....	14
5. GEREÇ VE YÖNTEM.....	16
5.1.ARAŞTIRMANIN TİPİ VE AMACI.....	16
5.2. ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI YER VE SÜRESİ.....	16
5.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ.....	16

5.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ.....	17
5.5. BAĞIMLI VE BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLER.....	17
5.6. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	17
5.6.1. Tanıtıcı Bilgi Formu.....	17
5.6.2. Empatik Eğilim Ölçeği.....	18
5.6.3. Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği.....	18
5.7. VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ.....	19
5.8. ARAŞTIRMANIN SÜRESİ.....	19
5.9. ARAŞTIRMANIN SÜRECİ.....	20
5.10. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	21
5.11. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	21
5.12. ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ.....	21
6. BULGULAR.....	22
6.1. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI, AİLESEL VE EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN BULGULARIN DAĞILIMI.....	22
6.2. EBELERİN EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEK PUAN ORTALAMALARI.....	25
6.3. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİ EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	25
6.4. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN AİLESEL ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİ EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	27
6.5. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	28
6.6. EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEK PUAN ORTALAMALARI.....	29
6.7. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	30
6.8. EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN AİLESEL ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	31

6.9.EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	32
6.10.EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ VE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİNİN PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	33
7.TARTIŞMA.....	35
7.1.EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİ İLE İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞILMASI.....	35
7.2.EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROFESYONEL DEĞERLERİ İLE İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞILMASI.....	39
7.3.EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİ VE PROFESYONEL DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÖSTEREN BULGULARIN TARTIŞILMASI.....	41
8.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42
8.1.SONUÇ.....	42
8.2.ÖNERİLER.....	44
9.KAYNAKLAR.....	45
10.EKLER.....	54
EK 1.TANITICI BİLGİ FORMU.....	54
EK 2. EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ (GÜNLÜK DAVRANIŞ ANKETİ).....	58
EK 3.EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ.....	59
EK 4.MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEZ KONUSU KABUL KARARI.....	63
EK 5.ETİK KURUL KARAR FORMU.....	64
EK 6.MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ KURUM İZNİ.....	65
EK 7.BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU.....	66
EK 8.EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEK KULLANIM İZNİ.....	69
EK 9.EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEK KULLANIM İZNİ.....	70
EK 10. TEZİN BENZERLİK RAPORU.....	71
11.ÖZGEÇMİŞ.....	72

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Ait Bulguların Dağılımı

Tablo 2. Öğrencilerin Ailesel Özelliklerine Ait Bulguların Dağılımı

Tablo 3. Öğrencilerin Ebelik Bölümüne İlişkin Bulguların Dağılımı

Tablo 4. Ebelik Öğrencilerinin Empatik Eğilim Ölçek Puanlarının Ortalamaları

Tablo 5. Ebelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 6. Ebelik Öğrencilerinin Ailesel Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 7. Ebelik Öğrencilerinin Ebelik Bölümüne İlişkin Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Tablo 8. Ebelik Öğrencilerinin Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçek Puanlarının Ortalamaları

Tablo 9. Ebelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 10. Ebelik Öğrencilerinin Ailesel Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 11. Ebelik Öğrencilerinin Ebelik Bölümüne İlişkin Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Tablo 12. Ebelik Öğrencilerinin Empatik Eğilim Ölçeği ve Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

EEÖ : Empatik Eğilim Ölçeği

EPDÖ : Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği

HPDÖ: Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği

ICM : International Confederation of Midwives (Uluslararası Ebeler Konfederasyonu)

Max : Maksimum

MCBÜ: Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Min : Minimum

Ort : Ortalama

SBF : Sağlık Bilimleri Fakültesi

SPSS : Statistical Package for Social Sciences

Ss : Standart Sapma

Tezin Başlığı: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi

Öğrencinin Adı: Havva TAYLAN

Danışmanı: Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI

Anabilim Dalı: Ebelik

1.ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ebelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ile empatik eğilim düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören 171 üçüncü ve dördüncü sınıf ebelik öğrencisi ile yapılan kesitsel tipte bir araştırmadır. Araştırmanın verileri 'Tanıtıcı Bilgi Formu', 'Empatik Eğilim Ölçeği' ve 'Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği' kullanılarak toplandı. Veriler, çevrim içi öğrenci gruplarında Google forms online anketlerin paylaşımıyla toplandı. Araştırma verileri SPSS 23.0 istatistik programı kullanılarak sayı, yüzde ve t test değerleri incelendi.

Bulgular: Ebelik öğrencilerinin; empatik eğilim ölçeği puan ortalaması $70,24 \pm 9,51$ ve ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalaması $125,62 \pm 33,92$ olarak bulundu. Araştırmada ebelik öğrencilerinin empatik eğilim ölçeği puan ortalamaları ile ebelerin profesyonel değerleri ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki olduğu saptandı. Ebelik öğrencilerinin sınıfı, akademik başarı algı durumu, mezun olduğu lise, gelir durumu, babanın eğitim durumu, ebelik bölümünü tercih etme durumu ve ebelik eğitiminin mesleğe bakışa etkisinin empatik eğilim ölçek puan ortalamasını etkilediği ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur($p < 0,05$). Ebelik öğrencilerinin yaşı, akademik başarı algı durumu ve ebelik bölümünü tercih etme nedeninin ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamasını etkilediği ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur($p < 0,05$).

Sonuçlar: Ebelik öğrencilerinin empatik eğiliminin ve profesyonel değerlerinin iyi düzeyde olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel Değerler, Empatik Eğilim, Ebelik, Öğrenci, Meslek

Title of Thesis: Determination of The Professional Values And The Levels of Empathic Tendencies of Manisa Celal Bayar University Midwifery Students

Student Name: Havva TAYLAN

Advisor: Assoc Prof. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI

Department: Midwifery

2.ABSTRACT

Aim: This study was done to determine the Professional values and the levels of empathic tendencies of Manisa Celal Bayar University midwifery students.

Materials and Methods: The study is a cross-sectional study conducted with 171 third and fourth grade midwifery students studying at Manisa Celal Bayar University Faculty of Health Sciences in the 2021-2022 academic year. The data of the study were collected using the 'Descriptive Information Form', the 'Empathic Tendency Scale' and the 'Professional Values of Midwives Scale'. Data were collected by sharing Google forms online questionnaires in online student groups. Number, percentage and t test values of research data were analyzed using SPSS 23.0 statistical program.

Results: Midwifery students; empathic tendency scale mean score was 70.24 ± 9.51 and professional values of midwives scale mean score was 125.62 ± 33.92 . In the study, it was determined that there was a moderately significant positive correlation between the average scores of the midwifery students' empathic tendency scale and the midwife's professional values scale averages. It was found that midwifery students' class, academic achievement perception status, high school they graduated from, income status, father's education status, preference for midwifery department and the effect of midwifery education on the profession affect the empathic tendency scale mean score and it was statistically significantly higher ($p < 0.05$). It was found that midwifery students' age, academic achievement perception status, and the reason for choosing the midwifery department affected the midwife's professional values, the scale score average, and was statistically significantly higher ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that the empathic disposition and professional values of midwifery students were at a good level.

Key words: Professional Values, Empathic Tendency, Midwifery, Student, Profession

3. GİRİŞ VE AMAÇ

Empati, bireyin kendisini bir başkasının yerine koyabilmesi ve o kişinin düşünce, duygu ve davranışlarını anlayabilmesidir (Ersoy & Köşger, 2016). Empati duygusal, bilişsel ve davranışsal boyutları olan çok yönlü bir kavramdır (Korkmaz Doğdu ve ark. 2022). Empati, kişinin bakış açısını bilişsel olarak anlama, duygusal deneyimlerini tanıyarak cevap verme konusundaki duygusal yeteneği vurgular (Betkowska-Korpala ve ark. 2022). Empati dinleme, temas ve fiziksel hareket gibi sözel olmayan becerileri ve yorumlama gibi sözel becerileri içerir. Aynı zamanda diğer kişiye saygı göstermeye ve düşünceye dayanır (Jean & Choi, 2021). Bir kişinin empati düzeyi ne kadar yüksek olursa, başkalarının duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını o kadar kolay anlar (Tümer ve ark. 2021). Kişinin empati kurabilme yeteneğine empatik eğilim denir. Ebeler hastalarına karşı empatik yaklaşıtlarında, hastalarının ihtiyaçlarını tam olarak belirleyebilir ve etkin bir şekilde ihtiyaçlarını karşılayabilirler. Her kadının hayatında özel bir deneyim olan doğuma eşlik eden ebelerin gebenin duygusal ve fiziksel yönden bakım ihtiyaçlarını saptayabilmesi için empatik becerileri iyi düzeyde olmalıdır. (Aydın Kartal & Aker, 2020).

Ebelik mesleği, bilim ve sanatın birleştiği, ruh ve etik değerler üzerine temellenmiş profesyonel bir sağlık disiplindir. Ebelik rollerinin mesleki değer ve kriterlere göre planlanması ve uygulanması hümanist ve bütüncül bakım uygulamalarına katkı sağlar (Demirbaş Meydan & Kaya, 2018). Kökleri insanlık tarihine dayanan ebelik mesleği teknolojik ve bilimsel gelişmeler doğrultusunda ilerleyen ve etik değerlere sahip profesyonel bir meslektir (Uğurlu & Karahan, 2020). Ebelik eğitiminin temel amacı profesyonel ebelik uygulamalarının öğrenilmesidir. Öğrencilerin ebelik mesleğine ait bilgi, beceri ve uygulamaları öğrenmesiyle birlikte etkili kişilerarası ilişkileri, yardım etme, empati kurabilme ve danışmanlık becerileri gibi temel becerileri de benimsemesi gerekmektedir (Bekmezci ve ark. 2015). Sağlık çalışanlarının bakım kalitesini artırmak için önemli faktörlerden biri empati kurma yeteneğidir. Son yapılan çalışmalar klinikte empati kurmanın daha fazla hasta memnuniyeti, hastalarla daha iyi uyum sağlanması ve hastalıklarının daha iyiye gittiğini göstermektedir. Ayrıca hastalarla empatik iletişim kurmak, sağlık çalışanlarının memnuniyetini ve stres seviyelerinin azalmasını sağlar

(Treglia, 2020). Empatik becerilere sahip sağlık personeli, hastalarla iyi bir bakım ilişkisi kurabilir ve hastaları anlayabilir (Kaplan Serin & Tölüce, 2021).

Ebelik uygulamalarında profesyonelliğin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilen, bireyselleştirilmiş ebelik bakımında daha kaliteli ve güvenli hizmet sağlamada önemli bir yapıtaşı olan empatik yaklaşımın önemi konusunda ebe adayları bilinçlendirmek, empatik eğilimleri belirlemek, empatik becerilerin gelişmesini sağlayarak kişilerarası iletişim sürecinin kalitesini artırmak ebelik eğitiminin bir parçası olarak düşünölmelidir (Tuna Oran & Kurul, 2019). Empatik eğilim ve empatik beceri, mesleki uygulamalarla geliştirilmelidir. Bu konuda yapılan çalışmalar, eğitimle empatik iletişim becerilerinin geliştirildiğini göstermektedir (Karaca ve ark. 2013). İletişim becerileri, nezaket, şefkat, empati özellikleri iyi bir ebeyi nitelendirir (Moloney & Gair, 2015). İyi bir ebe olarak kabul edilen durumun birçok özelliği duygusal etki alanındadır (Krause, 2016). Profesyonel bakım, mesleki bilgelik, kişisel ve mesleki gelişim, kişilerarası yeterlilik ve mesleki yeterlilik ebenin profesyonelliğini oluşturur. Ebelik öğrencilerini uygulama için bilgi ve beceri kazanmaları, ebe olarak gelişebilmeleri için ebelik mesleğinin değer ve normlarını benimsemeleri ve içselleştirmeleri gerekmektedir (Jong ve ark. 2017). Kadınlar sadece klinik olarak yetkin ebeler tarafından değil, aynı zamanda uygun mesleki davranış sergileyen ebeler tarafından bakım verilmesini beklemektedir (Lawrence & Wier, 2018). Mesleki değerler, bireyin kişisel mana ve değerleriyle ve meslek mensupları için iyi kabul edilen her şeyle yakından ilişkilidir (Yeganeh ve ark. 2022). Mesleki değerler hem ahlaki yargıyı etkileyen hem de mesleki davranışı tanımlayan standartlar ve klinik uygulamaya anlam ve yön veren idealler ve ilkeler olarak kavramsallaştırılmaktadır (Lymeham & Levett-Jones, 2015). Hemşirelik uygulamalarında mesleki değerlerin kullanılması, verilen bakım kalitesini, mesleki tatmini, meslekte kalıcılıklarını ve kuruma olan bağlılıklarını arttırmıştır (Poorchangizi ve ark. 2017).

Ebelik mesleği dünyanın en eski mesleklerinden biridir. O zamanlardan beri değişerek ve gelişerek günümüze kadar devam etmiştir. Artık ebelik mesleği, profesyonel bir meslek olma yolunda ilerlemekte ve bunun yanında daha empatik iyi ebeler yetişmesi için çabalanmaktadır. Geleceğin ebeleri olacak olan ebelik öğrencileri, bu süreçleri tamamlanmadan önce profesyonel değerlerini ve empatik eğilimlerinin belirlemesi ve bu konularda ebelik öğrencilerinin mesleki gelişiminin desteklenmesine öncölük edecektir.

Ülkemizde ve dünyada literatür incelendiğinde hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ile ilgili araştırmaların olduğu fakat ebelik öğrencileri ile ilgili bu konuda yeterli çalışmanın olmadığı görülmüştür. Ülkemizde ve dünyada birçok alanda empati konusu üzerine araştırmalar yapılmıştır. Son zamanlarda ebelik bölümü alanında empati ile ilgili araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu alandaki çalışmaların geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca ebelerin profesyonel değerleri ve empatik eğilim puanları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu çalışmanın amacı Manisa Celal Bayar Üniversitesi ebelik öğrencilerinin profesyonel değerlerini ve empatik eğilim düzeylerini belirlemektir.

4. GENEL BİLGİLER

4.1 EMPATİ KAVRAMI

4.1.1 Empati Kavramının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

Empati, yunanca kökenli “empathia” dan köken almaktadır. Empathia kelimesine etimolojik olarak bakıldığında “em” ekinin karşılığı “in içinde, içerde”; “pathia” ekinin karşılığı ise “hissetme” anlamına gelmektedir. Almancada empatinin karşılığı olarak kullanılan “einfühlung” kelimesi, bir başkasının yerine geçebilme yetisi anlamına gelmektedir. İngilizcede ise “bir başkasının ayakkabısını giyebilme” biçiminde bir ifade kullanılmaktadır (Altınbaş ve ark. 2010; Gülseren, 2001). Empati kavramı ilk kez Aristo’nun “Rhetoric” isimli eserinde kullanılmıştır (Teke ve ark. 2010). Empati kavramı uzun zamandır tartışılmakta, birçok tanımı yapılmakta ve bu tanımlar zaman içinde değişikliklere uğramaktadır (Hançer & Tanrısevdi, 2003).

Empati, bir kişinin kendisini karşısındaki insanın yerine koyabilmesi, duygu, düşünce, istekleri, tutumları ve yaşantısını anlayabilmesidir (Cevahir ve ark, 2008; Altınbaş ve ark, 2010). Empati sadece bir girişim vasıtası değil, karşısındaki kişiyi farklı bir gerçeklikten görebilme yöntemidir (Ersoy & Köşger, 2016).

Kohut’un empatiyle ilgili ilk yazılarında empatiyi “aracılı iç gözlem” olarak ifade etmiş ve bir kişinin iç dünyasını keşfetmenin en önemli yollarından biri olarak değerlendirmiştir (Ersoy & Köşger,2016). Adler’e göre empati; “başkasının kulağı ile duymak, başkasının kalbi ile hissetmektir.” Rogers empatiyi kişinin kendisini karşısındaki insanın yerine koyup onun düşünce, duygu, algı ve hissettiklerini doğru şekilde anlaması ve bunu karşı tarafa iletme süreci olarak tanımlamaktadır. Ivey ise empatinin kişinin bulunduğu kültürlerle birlikte değerlendirilerek kurulabileceğini ifade etmiştir (Öz, 1998). Barrett-Lennard’a (1993) göre empati kurma aşamaları;

- Birinci aşama; kişinin duygularını fark etmesi ve anlaması
- İkinci aşama; iletişim kurması
- Üçüncü aşama; kişinin anlaşıldığını ve dinlendiğini hissetmesi
- Dördüncü aşama; kişinin kendini ifade etmesidir (Karaca ve ark, 2013).

Empatinin en çok kabul edilen ve halen devam eden yaklaşımında bilişsel ve duygusal boyut olmak üzere iki boyutu vardır. Bilişsel boyut, algı, düşünce ve kavrama

yeteneklerini oluşturmaktadır. Karşısındaki kişiyle empati kurarken, önce kendisiyle karşısındaki kişinin bilişsel olarak ayrımını yapabilmesi ve karşısındaki bireyin hangi duygu durumunda olduğunu bilişsel olarak fark edebilmesi gerekmektedir. Empatinin duygusal boyutu, karşısındaki kişinin duygusunu anlaması ve ona göre cevap verebilmesidir (Ersoy & Köşger, 2016; Öz, 1998).

Empati sürecinin ilk aşaması etkin dinlemedir. Empati kurulacak bireyi mümkün olduğunca dinlemeli, duygu ve düşünceleri anlaşılmalı çalışılmalıdır (Bekmezci ve ark, 2015). Empati karşılıklı bir etkileşim olup, empati kuran kişiye de empati kurulan bireye de faydası olan bir değerdir (Köksal, 2000). Empatik becerisi yüksek kişilerin pozitif kişilik özelliklerine sahip, hoşgörülü, özsaygısı yüksek, olumlu ruhsal gelişime sahip, sevecen kişiler oldukları belirlenmiştir (Yüksel, 2004).

4.1.2 Empatik Eğilim

Empatik eğilim bireylerin empati yapabilme potansiyelini göstermektedir. Karşısındaki kişinin duygularını anlama ve duygusal yaşantılarında etkilenme yeteneği ve yardım etme isteği olarak tanımlanabilir (Aydın Kartal & Aker, 2020). 1983 yılında Rogers “empatik eğilimi, sosyal duyarlılık olarak tanımlamış olup; sosyal duyarlılığın bir kişilik özelliği olduğunu ve her insanda bulunmadığını, sosyal duyarlılığa sahip bireylerin daha fazla empatik olabilecekleri ve empatiyi kolayca öğrenebileceklerini” belirtmiştir. Empati yaratıcılık, duyarlılık ve verilen iletinin anlaşıldığını karşısındaki kişiye iletebilme yeteneklerinin gerektirmekle birlikte, empatik iletişim becerilerinin özünü empatik eğilim oluşturmaktadır (Öz, 1998). Empatik eğilim kişiden kişiye farklılık gösterebilmekte ve kişilerin duygusal hassasiyetleri ile değerlendirilebilmektedir (Taşdemir & Karaslan, 2000).

Kişilere yardımcı olan, onları anlayan, empatik eğilim ve becerileri yüksek olan insanların çevreleri tarafından da sevilme olasılığı artar (Köksal, 2000). Dökmen; “Empatik eğilim ile yardım etme davranışı arasında olumlu bir ilişki olduğunu ve empatik eğilimi yüksek insanların yardım davranışı daha fazla gösterdiklerini” belirtmektedir (Bekmezci ve ark. 2015).

4.1.3 Empatik Anlayış

Barrett-Lennard'a (1962) göre empatik anlayış; "bir kimsenin anlamlarını ve iletişimini algılamaya ulaşma, onun ortaya koyduğu işaretleri ve kelimeleri yaşanmış anlamlara çevirme, en azından o anda ona önemli gelen görünüşleri eşleştirerek, şu anda ve değişerek ayırında olduklarını tam olarak bilme isteği şeklinde etkin bir süreçtir. Bu bir diğer kimsenin dışsal iletişiminin <<ardındaki>> bilincinin hissedilmesi, ancak bu bilincin o kimseden kaynaklandığının ve işleyişini sürdürdüğünün devamlı olarak ayırında olunmasıdır" (Çev. Akkoyun, <C.R.Rogers> 1983).

Wilson ve Kneisl (1988), empatik anlayış olmadan insanların hislerini anlamamanın mümkün olamayacağını ve gerçek manada yardım edilemeyeceğini belirtmektedirler (Tutuk ve ark, 2002). Empatik anlayış, başkasının rolünü alabilme yeteneğinin gelişimiyle doğru orantılıdır (Öz, 1998). Empatik anlayış davranışını gerçekleştiren bir kişi, çevresindeki kişilerle ilişkisinde onlardaki ilerlemeyi kolaylaştırabilir (Akkoyun, 1982). Empatik bir yaklaşım, kişiler arasında etkileşim olmasını daha iyi anlaşılabilirliği, tutum ve davranışların pozitif yönde etkilenmesini sağlar (Mete & Gerçek, 2005).

4.1.4 Empati ve İletişim

İletişim duygu ve düşünceleri ifade etme, karşılıklı olarak etkileşimde bulunma ve diğer insanları anlama yoludur. Her insan kendini ifade etme gereksinimi duyar. Bu nedenle insanlar tüm koşullarda kendini ifade etmenin bir yöntemini bulmuştur (Üstün,2005).

İnsan hayatı boyunca, çevre ile etkileşimden deneyimlediklerini diğer insanlara ve bir sonraki nesile aktarabilen bir varlıktır. Buna imkân veren ise insanın özünde olan iletişim becerisidir (Bekmezci ve ark, 2015). İletişimin en önemli parçası olması nedeniyle empati; günümüzde önem verilen değerlerden biridir (Kartal & Aker, 2020). Empatik iletişim becerilerinin geliştirilmesiyle etkili iletişim kurulmaktadır (Cevahir ve ark, 2008). İletişimde bulunan kişilerin birbirini anlaması iletişimi kolaylaştıran faktörlerdendir. Kişinin karşısındaki biriyle empati yapabilmesi iletişimde yaşanan problemleri en aza indirebilir. Empatik yönden gelişmiş kişilerin iletişim kurmada başarılı, empatik yönü zayıf olan kişilerin iletişim kurmada başarısız olma olasılığı vardır (Rehber & Atıcı, 2009).

İletişim halindeyken insanlar birbirine aynı manada olan sözcükler, mimikler ve semboller kullanarak karşılıklı olarak anlaşılır mesajlar gönderirler. Eğer empati kuran ve kurulan birey arasında aynı anlamı ifade etmeyen mesajlar gönderilirse bu empatik iletişimi engeller. Aynı kültüre sahip kişilerin birbirlerine karşı empatik anlayış geliştirmesinin, farklı kültüre sahip olan kişilerin birbirlerine karşı empatik anlayış geliştirmesinden daha kolay olduğu söylenebilir (Özbek, 2004).

Empatik anlayış günlük hayatın her alanında insani ilişkileri geliştiren, bireyleri birbirine yaklaştıran ve iletişim kurmayı kolaylaştıran bir özelliğe sahiptir. Empati kurmak, karşımızdaki kişiye anlaşıldığını ve değer verildiğini hissettirir. Bu durum etkili iletişimin kurulmasına olanak sağlar (Yüksel, 2004).

4.1.5 Empati ile Karıştırılan Kavramlar

4.1.5.1 Empati ve Sempati

Empati ve sempati birbiriyle kolay karıştırılan, lakin birbirinden çok farklı olan kavramlardır. Bu iki kavramın birbirine karıştırılmasının asıl nedeni, her ikisinin de başkalarının duygularına gösterilen bir tepki olmasıdır. Empati karşındaki kişinin duygularını anlamak ve belli etkin noktaları algılayabilmektir. Sempati ise, karşımızdaki kişinin duygularına katılmak, aynı düşünceye ve aynı duyguya sahip olmak demektir (Akkoyun, 1982).

4.1.5.2 Empati ve Özdeşim

Empati ve özdeşim birbirine karıştırılmamalıdır. Özdeşimde birinci kişinin benliği silinerek, yerine diğer kişinin benliği yerleştirilmektedir. Özdeşim, bir kimsenin birçok yönden başka birisine benzemesiyle olan ve istem dışı olarak gelişen bir süreçtir. Özdeşimde iki bireyde aynı benlik varken, empatide iki farklı benlik birlikte vardır (Akkoyun,1982; Gülseren, 2001).

4.1.5.3 Empati ve İçtenlik

Empati ve içtenlik kavramları birbiriyle yakından ilişkili durumdadırlar. İçtenlik ve empati birbirlerini tamamlamaktadırlar. İçtenlik, saydamlık ve doğallık iç içe geçmiş ilişki değerleridir. İçtenlik veya samimiyet kişinin düşünce, duygu, davranış ve tutumlarını olana veya gerçeğe uygun şekilde ve yapaylıktan uzak kalarak aktarma eğilimidir (Güner ve ark. 2020; Akkoyun, 1982).

4.1.5.4 Empati ve Sezgi

Sezgi teriminin yaygın kullanılan tanımı, aniden, doğrudan doğruya olan kavrayışa denir. Yetkinlik gerektirmeyen, öncesinde herhangi bir çıkarımda bulunulmayan, anlık bilgidir (Öktem, 2000). Sezgideki kavrayış, bazen akılla ya da duyularla, bazen de mistik bir deneyimle ilişkilendirilmektedir. Sezgi içine doğma, iç görüş ve bir konuyla ilgili gerçeklerin doğrudan bilgisi anlamlarına gelir (Köz, 2004).

Sezgi temelinde empatiyle ilgili bir kavram değildir. Sezgi zihinsel işlevlerin hızlı bir şekilde kullanılmasıdır. Empati dürtü ve duyguları yönünden yakın şekilde bağlantı kurma yöntemidir, sezgiyse aynısını düşünceleri kullanarak yapar. Sezgi gözlemleyen, empatiyse deneyimleyen bir benliğin işlevi olabilir (Gülseren,2001).

4.1.6 Ebelik Mesleğinde Empati

Doğum süresi boyunca destek veren, gebe ve yenidoğan gibi öncelikli gruplara hizmet veren ebelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Ebelik mesleği için empati, büyük bir öneme sahiptir (Aktaş & Pasinlioğlu, 2017). Uluslararası Ebeler Konfederasyonu (ICM); “bir ebenin mesleki yetkinlik kriterleri arasında; empatik anlayışa dayalı iletişimi, en temel kriter olarak belirtmektedir” (Kartal & Aker, 2020). Ebeler, hastalara empatik bir yaklaşımla davrandıklarında bakım ihtiyaçlarını doğru şekilde saptayıp, etkili bir şekilde karşılayabilirler. Gebenin doğum gibi özel bir olaya tanıklık eden ebelerin, bu süreçte gebenin fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını anlayabilmek için empatik becerilerinin iyi düzeyde olması gerekir (Kartal & Aker, 2020). Empatik ve iyi iletişim kuran, mesleğini severek icra eden, duygusal zekâsı olan

ve bireylere destek verebilen meslek mensupları “iyi ebe” olarak tanımlanmaktadır (Kartal & Aker, 2020).

Empati yardım amaçlı ilişkinin ana ögelerinden biridir (Tutuk ve ark, 2002). Kaliteli sağlık hizmetlerinin en önemli ögelerinden biri, iyi bir iletişim becerisine sahip olmaktadır. Etkili kişilerarası ilişkiler kurma, danışmanlık yapma ve yardım etme bir ebeğin kazanması gereken davranışlardır ve kaliteli ebelik bakımının ön şartlarındandır. Empatinin etkin olarak kullanılması, hasta memnuniyeti ve genel sağlık durumunu pozitif yönde etkiler. Ebeler empatik bir yaklaşım ile hastalarla iletişim kurduğunda hastaların ihtiyaçlarını en doğru şekilde saptayabilir ve pozitif sonuçlar elde edebilirler. Çünkü ebe tarafından anlaşıldığını anlayan hasta ona güvenildiğini, önemsendiğini ve değer verildiğini hisseder. Bu durumda ebeğin hastaya ulaşması kolaylaşır ve hasta ebeğin bakımını kabul eder. Sonuç olarak hastanın iyileşme oranı artar, bakım ve tedavinin olumsuz etkileri azalır (Cevahir ve ark, 200).

Bir kadının duyuşal gereksinimlerine karşı hassas olmak ve bu yönde ihtiyaçlarını karşılamak nitelikli bir ebelik bakımının gereğidir. Doğum eylemi süresince, empatik iletişime dayalı kadına verilen duyuşal ve fiziksel desteğin yerini; hiçbir medikal işlemi veya aletin dolduramayacağı, ebeğin kadına verdiği desteğinin eşsiz olduğu vurgulanmaktadır (Aktaş & Pasinlioğlu, 2016). Nitelikli ebelik bakımının ön şartlarını sayacak olursak; etkili bireyler arası iletişim kurma, yardımcı olma ve danışmanlık becerisini geliştirme gibi faktörler sayılmaktadır. Anlaşılmak insanın özünde olan bir gereksinimdir. Bireyi doğru anlama ebeğin empati becerisiyle birebir ilişkilidir (Bekmezci ve ark, 2015).

Doğru şekilde kullanılan empati, hastanın memnun olmasını ve tedaviye olumlu yanıt vermesini sağlar (Sezgin & Mert, 2011). İletişimi etkin bir şekilde kullanmak hem mesleki alanda hem de insan ilişkilerinde başarılı olmayı sağlar. Hayatımızın önemli bir parçası olan iletişim, tüm sektörlerde önem kazanmaktadır. İnsan ilişkilerinin fazla olduğu sağlık sektöründe de bu konu üzerinde durulmaktadır. Sağlık alanında kişilerarası ilişkiyi kolaylaştırmak, hizmet performansını artırmak için etkili iletişim becerilerini kullanmak ve geliştirmek gerekir (Kumcağız ve ark, 2011).

Hastayla empati kurma süreci şu üç koşul ile başlar. İlk önce hastanın yerine kendini koymalı, hastanın düşüncelerini ve hislerini net olarak anlamalı, akılda oluşan empatik anlayışı ve bilgiyi hastaya iletmelidir (Özkan, 2008).

Ebelik mesleğinin temel hedeflerinden biri yardım etmektir. Ana-çocuk sağlığının korunmasında, doğum öncesinde, doğumda ve doğum sonrası dönemde ebelik

hizmetlerinin verilmesinde, empatik yaklaşım ve iletişim becerilerinin etkin kullanılması önemlidir. Ayrıca sorunların tespit edilmesi ve çözümü, memnuniyetin artırılması ve kaliteli hizmet verilmesi de son derece önemlidir (Tuna Oran & Kurul, 2019). Empati yardım amaçlı ilişkinin ana öğelerinden biridir (Tutuk ve ark. 2002).

Empatinin, kişilerarası ilişkiye olumlu etkilerinden dolayı çoğu meslek grubuna empati eğitimi verilmektedir. Sağlık personelinin kaliteli sağlık hizmeti verebilmesi için etkili iletişim kurma ve empati kurma becerilerini geliştirmesi gerekir (Cevahir ve ark, 2008).

Empatiye dayalı bakım, artık teorik bir kavram değil, kaliteli bakım sunmanın kanıta dayalı bir yöntemidir (Kang ve ark, 2022). Empati sağlık hizmetlerinde ve toplumda yaygın bir şekilde ve artarak daha fazla kullanılan bir terim olmaktadır. Hasta merkezli bakım vermekle ilişkili olan sağlık hizmetlerinde, empati kavramı birçok yerde bulunmaktadır (Sanders ve ark, 2021).

4.2 PROFESYONELLİK

4.2.1 Meslek

Meslek kavramı, uzun yıllardır tanımı yapılan, bireysel ve toplumsal alanlardaki etkilerinin incelendiği bir konu olmuştur (Korkmaz & Görgülü, 2010). Meslek kelimesi Türk Dil Kurumunda “belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş, uğraş, öğreti” şeklinde tanımlanmaktadır (<https://sozluk.gov.tr>; Erişim tarihi: 8 Mayıs 2022).

Meslekleşme, bir işin meslek olma yolunda çaba harcayarak belli kazanımlar elde ettiği bir süreçtir (Erbil & Bakır, 2009). İş ve meslek kavramı 1900’lü yılların başlarından itibaren farklı boyutlarda ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu alanda yapılan ilk çalışmalar 1910 yılında sosyal bilimci Abraham Flexner tarafından yapılmış ve bir mesleğin sahip olması gereken kriterler tanımlanmıştır. Genevieve ve Roy Bixler, 1959’da meslek üyesinin ve bir işin meslek olabilmesinin ilkelerini yayınlamıştır. 1971 yılında Povalko tarafından bir işin meslek olarak sayılabilmesi için uyması gereken ölçütleri yayınlamıştır. Bunlar;

- Toplumun temel sosyal değerleriyle bağlantı
- Topluma hizmet sunma

- Bağımsızlık
- Mesleğe bağlılık
- Eğitim süresi
- Sosyallik
- Meslek ahlakı
- Bilgi yüküdür (Korkmaz & Görgülü, 2010).

Profesyonellik ve mesleği benimseme, yani meslek bilinci öğrencilik döneminde atılmakta ve tüm meslek hayatı boyunca devam etmektedir. Mesleğini isteyerek ve severek seçen kişiler, meslek hayatında daha mutlu ve huzurlu olmaktadır (Taşkın Yılmaz ve ark. 2014). Kişisel özelliklere ve isteklere dikkat dilmeden yapılan meslek seçimlerinde, verimsiz çalışmaya ve başarısızlığa sebep olabilmektedir (Köse Tosunöz ve ark. 2019).

4.2.2 Profesyonellik

Profesyonellik kelimesini Türk Dil Kurumu “profesyonel olma durumu” olarak tanımlamaktadır (<https://sozluk.gov.tr> Erişim tarihi: 12 Mayıs 2022). Profesyonellik kelimesinin kökeni İngilizce olmasından dolayı, bu kelimenin İngilizce tanımlarına bakıldığında “profession; isim olarak, 1. Uğraş, meslek, iş, sanat 2. Aynı meslekten olan kişiler topluluğu, meslektaşlar olup, professional; sıfat olarak, 1. Mesleğe ilişkin, uğraşsal, mesleki 2. Para karşılığında yapan, profesyonel” olarak tanımlanmıştır (Öner Altıok & Üstün, 2014).

Profesyonellik, günümüzde modern toplumların en çok önem verdiği konulardan birisidir. Profesyonellik beceri, bilgi, uzmanlık, tutum ve davranış biçimi olarak tanımlanmaktadır (Zengin ve ark. 2018). Profesyonellik bir işi en ince ayrıntılarına kadar öğrenip, onu en mükemmel şekilde gerçekleştirmektir (Gökçora, 2006).

Schwirian profesyonellik kelimesini “bir mesleği ya da profesyonel bir kişiyi karakterize eden ya da belirleyen amaç, davranış ya da niteliklerdir” şeklinde tanımlamaktadır (Karadaş ve ark. 2018). Profesyonellik, bireyin yaptığı işin önemsenmesini, etik ilkelere göre mesleğini icra etmesini, insanlara yardım etme isteği ile motive olmayı, sorumluluk almayı, örgütlenmeyi, yüksek düzeyde eğitim almayı ve karar verme becerisini gerektirir (Çetin Avcı ve ark. 2019; Karadağlı, 2016). Herhangi

bir işlemi, bir spor dalını en mükemmel şekilde yapmak veya bir etkinliği çok yetkin biçimde uygulamak profesyonellere has bir davranıştır (Şahman ve ark. 2008).

Profesyonel olabilmenin üç temel unsuru; özerklik, güçlü bir bilgi birikimi ve topluma hizmet etmede yüksek oranda sorumluluk bilinci olarak belirtilmektedir (Seçer, 2009). Profesyonel olabilmek için bazı kriterlerin uygulanması gerekmektedir. Bu kriterler:

- ❖ Çalışma şartlarında bağımsız hareket etme serbestliği sağlamalı,
- ❖ Meslekle ilgili dernek veya kuruluşlar olmalı,
- ❖ Sunulan hizmet verilirken toplumsal çıkarlar gözetilmeli,
- ❖ Uzun zamanlı, kapsamlı ve etkin eğitim alınmalı,
- ❖ Tercih yapılan sahada çalışmak için gerekli yeterlilik ve niteliğin olması
- ❖ İşle ilgili kurallara uyma şartı,
- ❖ Mesleğin bilimsel teknik ve yöntemlerinden faydalanılarak yapılan sistemli çalışmaya ve yeniliklere açık olması gerekir (Adıgüzel ve ark. 2011).

4.2.3 Mesleki Profesyonellik

Günümüzde hızla gelişen teknolojik gelişmeler, toplumsal değişimler mesleki profesyonelliği mecburi kılmaktadır (Adıgüzel ve ark. 2011). Mesleki profesyonellik, bir mesleğin standartların oluşturulmasında ve kaliteli bakım verilmesinde önemli bir role sahiptir. Mesleki profesyonelliğin negatif yönde etkilenmesi, kişiyi birçok yönden etkilemesiyle birlikte, kurumu da etkileyerek, kurumsal sorunlara, bakım kalitesinin düşmesine, memnuniyetsizliğin oluşmasına sebep olabilir (Erbil & Bakır, 2009; Çelik ve ark. 2012; Demir & Yıldırım Kocaman, 2014).

Profesyonel tutum, etkinliğin ve verimliliğin en temel özelliğidir. Meslek üyelerinde profesyonel tutumun gelişmesi, bakım kalitesinin artmasına, mesleki statünün gelişmesine ve mesleki birliğin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır (Dikmen Demir ve ark. 2014). Bir mesleğin profesyonel seviyeye gelmesi, meslek üyelerinin birbirlerine, meslek standartlarına daha fazla nitelik kazandırmasına ve destek sağlamasına yardımcı olacaktır (Öner Altıok & Üstün, 2014).

Mesleki değerler, meslek gruplarınca önem verilen niteliklerdir (Şahin Orak & Ecevit Alpar, 2012). Mesleki değerlerin edinilmesi profesyonel gelişimin merkezi olurken, profesyonel kimlikse bir mesleğin devamını gösteren gizli bilgidir (Karadaş ve

ark. 2018). Her meslek dalı için profesyonel kimliğin gelişmesi önemli bir süreçtir (Sabancıoğulları & Doğan, 2012). Profesyonel meslekler, toplumun işleyişinde önemli bir işleve sahiptir (Sözen, 2004).

4.2.4 Etik

Yunanca “ethos” kelimesinden türetilmiş olan etik kelimesini Türk Dil Kurumu “Çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü, töre bilimi, etik bilimi, ahlaki, ahlakla ilgili” olarak tanımlanmaktadır (Köken Durgun ve ark. 2018; <https://sozluk.gov.tr>, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2022).

Etik, pratik alanda ortaya çıkan ahlakın kuramsal boyutu, felsefenin ahlakın bilgisine yönelik değerlendirmeleridir. Bir bakımdan ahlaki yaşayış ilkelerinin ve unsurlarının bilgisinin elde edilmesine yönelik felsefi bir faaliyet alanıdır (Gökalp, 2010).

Etik, mesleğin veya bireyin davranışlarını düzenleyen değerler bütünü veya ahlaki ilkeler grubu olarak tanımlanmaktadır. Etik günlük hayatımızda yaptığımız eylemleri, verdiğimiz kararları doğru ya da yanlış, iyi veya kötü arasında ne yapmamız gerektiği konusunda bize yol gösterir (Elçigil ve ark. 2011).

Bir uğraşın meslek olabilmesi için, belirli kriterleri olması gerekir. Bu kriterlerden biri etikdir. Doğru ve iyi olanı araştıran, bir felsefe dalı olan etik; sağlıkla ilgili mesleklerde daha fazla önemli olmaktadır (Karaöz, 2000). Ayrıca etik, profesyonel değerleri geliştirmesi, öz düzenlemenin gelişimini sağlaması, ebeleri ve hastaları koruması nedeniyle önemli ve gereklidir. (Köken Durgun ve ark. 2018).

Etik ilkeler şu şekilde sıralanır:

- İnsana saygı
- Zarar vermeme
- Otonomi
- Adalet
- Gerçeği söyleme
- Gizlilik
- Yararlılık
- Verdiği sözü ve görevlerini yerine getirmedir (Karaöz, 2000).

4.2.5 Değer Kavramı

Değer kelimesi Türk Dil Kurumunda “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet, bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, paha, valör, üstün nitelik, meziyet, üstün, yararlı nitelikleri olan kimse, kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey, bir değişkenin veya bilinmeyenin sayı ile anlatımı, bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır(<https://sozluk.gov.tr> Erişim tarihi: 9 Mayıs 2022). Literatürde değer kavramıyla ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır.

Williams’a göre değer kavramı “değerler, bir kültürün üyelerinin neyin iyi veya kötü, neyin istenen veya istenmeyen, neyin güzel veya çirkin olduğunu belirlediği ve paylaştığı standartlardır” olarak ifade edilmiştir (Çalışkur ve ark. 2012). Schwartz ise değerleri “kişinin veya diğer sosyal oluşumların hayatına yol gösterici ilkeler olarak hizmet eden, insan doğasının evrensel gerekliliklerini simgeleyen bilinçli amaçlar” olarak tanımlamaktadır (Kaya ve ark. 2012). Kluckhohn değerleri “genellenmiş ve örgütlenmiş bir kavram olarak; doğayı, insanın doğaya yerleşimini, insan ilişkilerini, arzu edilen veya arzu edilmeyeni belirleyip davranışı etkilemek suretiyle, insan-çevre ve insan-insan ilişkilerini düzenleyen unsurdur” şeklinde tanımlamaktadır (Çalışkur ve ark. 2012).

Hayatımızın ilk safhalarında ailede atılmaya başlayan değerler, zaman geçtikçe içinde bulunduğu toplum, çevre ve eğitim ile gelişir, şekillenir. Edinilen bütün değerler birbiri ile etkileşim halinde olup, kişinin yaşamına, davranışlarına yol gösterir (Çetin Avcı ve ark. 2019). Değerler kişilik oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir (Karadağlı, 2016). Değer gereksinim duyulan şeye karşı beslenen amaçtır. Değerler insanın aklını olumlu ve iyi yönde kullanmasını sağlamaktadır (Özen, 2012). Değer arzu edilen, önem dereceleri farklı olan, belirli durumların ötesinde, olayların değerlendirilmesinde, davranışın belirlenmesinde başvurulmuş bir ölçüt, kavram veya inançlardır (Asan ve ark. 2008; Yazıcı, 2014).

4.2.6 Ebelikte Profesyonellik

Ebelik, sağlıkla ilgili meslek grupları içinde en eski tarihe dayanan ve işlev açısından en önemli olanlardan birisidir (Kaya & Yurdakul, 2007). İnsanoğlunun

başlangıcından beri ebelik mesleği, sağıktaki bilimsel ilerlemelere paralel bir şekilde gelişimini sürdürerek sanat, bilim ve etik değeri içeren profesyonel bir meslek disiplini olmuştur (Yıldırım ve ark, 2014). Ebelik mesleği gebelik, doğum, doğum sonrası bakım, toplum sağığı sorunları ile baş etmede ve toplum sağığını geliştirme çabalarında önemli bir rol oynamaktadır (Yücel ve ark, 2018). Ebelik mesleği, geçmiş insanlık tarihine dayanan, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda ilerleyen ve etik değeriye sahip olan profesyonel bir meslektir (Uğurlu & Karahan, 2020).

Ebelik mesleğinde meslek değeriierinin, etik kodların bilinmesi ebelik bakım ve uygulamalarının daha nitelikli olmasına, bu şekilde ebeliğın toplum içerisinde statüsünün artmasına sebep olacaktır. Ebelerin profesyonel değeriier; aldığı eğitimle çalışan diğeri ebelerin bakımlarını gözlemlemeleri sonucu kendisinin kişilere verdiği bakımla ve kültürel-mesleksi toplumsallaşma süreciyle, toplumun ve çalıştığı kurumun değeriierıyla etkileşerek gelişebilir (Yıldırım ve ark, 2014). Kaliteli ve profesyonel bir öğrenim görmüş ebeler, ülkelerinin gelişmişlik düzeyini arttırabilir (Dereli Yılmaz & Erkal Aksoy,2019). Bir mesleğın toplum tarafında kabul görmesi, o mesleğın profesyonelleşmesine katkı sağılar (Demirbaş Meydan & Kaya, 2018). Gerçek bir profesyonellik için ön şart; profesyonel bir ebenin, sürekli olarak kendini hem kişisel yönden hem de mesleki yönden geliştirmesidir (Ertekin Pınar ve ark, 2013).

Günümüzde ebelerin büyük sorumluluklar taşıması, mesleki bilgi ve tutumlarını davranış olarak göstermesi, özveriili olarak çalışması, bilgili olması ve örgütlenmesi profesyonellik kriterlerine sahip olduğunun kanıtıdır(Sökmen & Taşpınar, 2021).Son zamanlarda yapılan bilimsel çalışmalar; ebelerin yeniliklere açık, araştırmacı, entelektüel, kendilerini sürekli geliştiren, sorumluluk sahibi, sosyal iletişimi yüksek, liderlik gibi özellikleri edinmelerine sebep olmuş ve böylece ebeler profesyonelleşmeye başlamışlardır(Kızılca Çakaloz & Çoban, 2019). Edgett'e göre profesyonellik için atılacak ilk adım; "bireyin kendisini profesyonel olarak düşünüp buna yönelik davranış sergilemesidir ve mesleği profesyonelce uygulamanın temelleri öğrencilik yıllarında atılmaktadır" (Ay ve ark, 2018).

5. GEREÇ VE YÖNTEM

5.1 ARAŞTIRMANIN TİPİ VE AMACI

Bu araştırma, ebelik öğrencilerinin profesyonel değerlerini ve empatik eğilim düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan kesitsel tipte bir araştırmadır.

5.2 ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI YER VE SÜRESİ

Bu araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar döneminde öğrenim gören Manisa Celal Bayar Üniversitesi Uncubozköy Sağlık Kampüsü'nde yer alan Sağlık Bilimleri Fakültesindeki üçüncü ve dördüncü sınıf ebelik öğrencileri ile yürütülmüştür.

5.3 ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf ebelik öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçimi yapılmadı. Evrenin tamamına ulaşılmaya çalışıldı (n=182). Çalışmaya katılmak istemeyen öğrenciler çalışmaya alınmadı ve 171 öğrenci ile çalışma tamamlandı. Evrenin %94'üne ulaşıldı.

Araştırmaya Dahil Olma Kriterleri;

- Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ebelik öğrencisi olmak
- 18 yaş ve üzeri olmak
- Ebelik bölümü üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencisi olmak
- Araştırmaya katılmayı kabul etmek
- Uygulama derslerini yüz yüze almış olmak
- Hastanede hastalarla uygulama yapmış olmak

Araştırmadan Dışlanma Kriterleri;

- Araştırmaya katılmayı reddetmek
- Ebelik bölümü birinci ve ikinci sınıf öğrencisi olmak
- Uygulama derslerini uzaktan almış olmak
- 18 yaş altında olmak

5.4 ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ

Profesyonel Değerler:

H₀: MCBÜ SBF ebelik bölümü öğrencileri ebelik mesleğinin profesyonel değerlerine sahip değildir.

H₁: MCBÜ SBF ebelik bölümü öğrencileri ebelik mesleğinin profesyonel değerlerine sahiptir.

Empati Kurma Eğilimi:

H₀: MCBÜ SBF ebelik bölümü öğrencilerinin empati kurma eğilimleri yoktur.

H₁: MCBÜ SBF ebelik bölümü öğrencilerinin empati kurma eğilimleri vardır.

5.5 BAĞIMLI VE BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLER

Bağımlı Değişkenler: Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği ve Empatik Eğilim Ölçeğinden elde edilen puanlar araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturmaktadır.

Bağımsız Değişkenler: Yaş, sınıf, eğitim düzeyi, medeni durum, sosyoekonomik düzey, aile tipi, akademik başarı algı durumu, çalışma durumu, ebelik bölümünü tercih etme nedeni, en fazla yaşanan yer, kalınan yer, ebeveynlerin eğitim düzeyi, empati eğitimi alma durumu, kardeş sayısı, ailede sağlık çalışanı varlığı, ebeveynlerin yetiştirme tarzı, ebelik bölümünü tercih etme nedeni, ebelik eğitiminin mesleğe bakışa etkisi, en çok staj yapılan alan ve ebelik mesleğini tercih etme durumu ise araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır.

5.6 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma verilerinin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu (EK 1), Empatik Eğilim Ölçeği (EK 2) ve Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği (Ek 3) kullanıldı.

5.6.1 Tanıtıcı Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan form, araştırma kapsamına dahil edilen öğrencilerin yaş, eğitim durumu gibi sosyo-demografik verileri ve ebelik bölümü üzerine olan düşünceleri ile ilgili toplam 20 sorudan oluşmaktadır (EK 1).

5.6.2 Empatik Eğilim Ölçeği

Dökmen tarafından 1988 yılında geliştirilen empatik eğilim ölçeği, kişilerin günlük yaşamda empati kurma eğilimlerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş 5’li likert tipinde 20 maddeden oluşan bir ölçektir (EK 2). Bireylerden her bir maddenin yanındaki 1’den 5’e kadar olan sayılardan birini işaretleyerek, o maddedeki görüşe ne ölçüde katıldıklarını belirtmektedir. İşaretledikleri sayılar o maddeye ilişkin puanları oluşturmaktadır.

Ölçekteki 8 madde (3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15) kişilerin “evet” deme potansiyellerini dengelemek amacıyla negatif yazılmıştır ve maddeler tersten puanlanmaktadır. Ölçekten alınan en düşük puan 20, en yüksek puan 100’dür. Alınan toplam puanın yüksek olması empatik eğilimin yüksek olduğu, düşük olması ise empatik eğilimin düşük olduğunu göstermektedir. Dökmen ’in çalışmasında ölçeğin güvenirlik katsayısı 0,82 olarak bulunmuştur (Dökmen, 1988). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,80 olarak bulunmuştur.

5.6.3 Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği

Ebelerin profesyonel değerlerini belirlemek amacıyla 2016 yılında Demirbaş Meydan ve Kaya tarafından Uluslararası Ebelik Konfederasyonu (ICM) etik kodları rehber alınarak geliştirilmiştir. Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği 30 maddeden oluşan ve 5’li likert tipli bir ölçektir (EK 3). Bireylerde her bir maddenin yanındaki 1’den 5’e kadar olan sayılardan birini işaretleyerek, o maddedeki görüşe ne ölçüde katıldıklarını belirtmektedir. İşaretledikleri sayılar o maddeye ilişkin puanları oluşturmaktadır.

Ölçekte ters kodlanması gereken ifade yoktur. Ölçekten elde edilebilecek toplam puan 30-150 puan arasında değişmektedir. Hesaplama “Bireyin Ölçek Puanı= Ölçekten Alınan Toplam Ham Puan x 100 / Ölçek Maksimum Ham Puanı” formülü ile yapılmaktadır. Ölçekten alınan puanın yüksek olması ebelerin profesyonel değerlerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Cronbach Alpha katsayısının 0,96 olması, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlar, ölçeğin belli aralıklarla yapılan ölçümlerde benzer değeri ölçtüğünü, ölçümler

arası tutarlılığının olduğunu ve homojenliğini göstermektedir (Demirbaş Meydan & Kaya, 2018). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,99 olarak bulunmuştur.

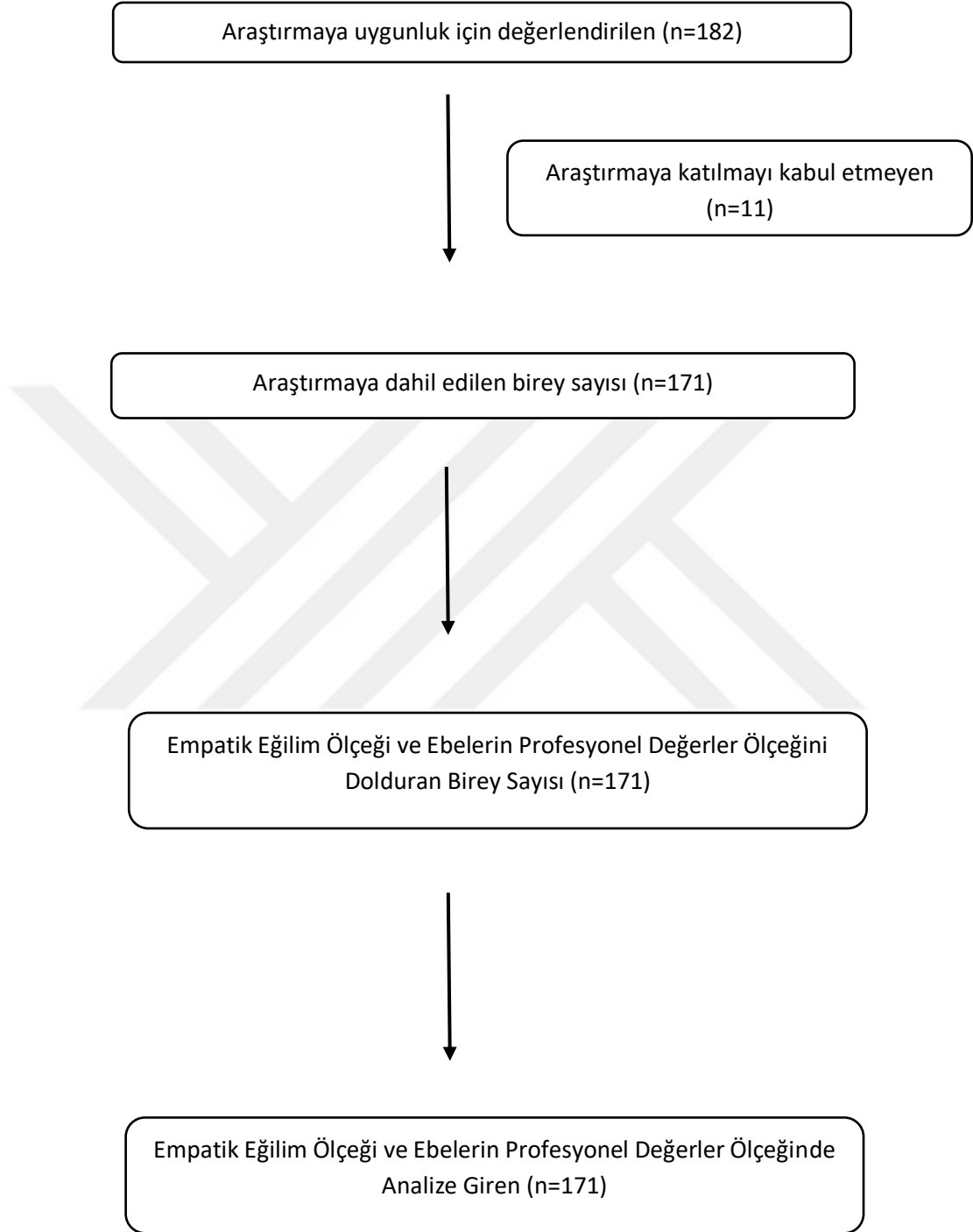
5.7 VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ

Anket formları Google Forms kullanılarak hazırlandı. Çevrim içi gruplardan öğrencilere ulaşıldı ve anket formları paylaşılarak veriler toplandı. Anket formunun ilk sayfasında bilgilendirme metni bulunup katılmak isteyen öğrencilerin rızası alındı ve araştırmaya dahil edildi. Formlar, bireysel çevrim içi hesaptan veri alınabilecek şekilde ayarlandı. Anket formunun ortalama cevaplama süresi 15 dakika sürdü.

5.8 ARAŞTIRMANIN SÜRESİ

Tezle İlgili Aşamalar	Tarih
Literatür Taraması	Temmuz 2021
Araştırma Konusunun Belirlenmesi	Temmuz 2021
Tez Önerisinin Hazırlanması	Ağustos 2021
Anket Formlarının Oluşturulması	Eylül 2021
Etik Kurul İzninin Alınması	Eylül 2021
Kurum İzninin Alınması	Kasım 2021
Araştırma Verilerinin Toplanması	Kasım 2021-Haziran 2022
Verilerin Analizi	Temmuz 2022-Eylül 2022
Tez Raporunun Yazımı	Ekim 2022- Mayıs 2023

5.9 ARAŞTIRMANIN SÜRECİ

5.10 VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma analizleri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 23.0 istatistik analiz programı ile yapıldı. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ile değerlendirildi. Öğrencilerin sosyo demografik özelliklerinden; yaş, sınıf, gelir durumu, anne ve baba eğitim durumu, akademik başarı algı durumu, ebeliği tercih etme durumu, mesleği tercih etme durumu, staj alanı gibi özellikler normallik testi olan Skewness Kurtosis testine dahil edilmiştir. Verilerin +1.0 ile -1.0 değerler arasında olduğu ve normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Verilerin karşılaştırılmasında normal dağılım gösteren parametrelerin iki grup karşılaştırılmasında Student t testi kullanıldı. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırılmasında Oneway Anova testi, iki değişkenin arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için korelasyon testi kullanıldı. Ayrıca iki ölçeğin Cronbach Alfa Katsayısına bakıldı. İstatiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

5.11 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi üçüncü ve dördüncü sınıf ebeklik bölümünde öğrenim gören ve pandemi döneminde yüz yüze eğitim olmadığı için online anketleri cevaplayan öğrencilerle toplanan verilerle sınırlıdır. Bu nedenle çalışmadan elde edilen bulgular genellenemez.

5.12 ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırmanın yapılabilmesi için Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden 08.07.2021 tarihinde tez konusunun onayı alındı (EK 4). Etik onam, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'nun 22.09.2021 tarih 20.478.486/938 nolu kararı ile alındı (EK 5). Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından 16.11.2021 tarihinde kurum izni alındı (EK 6). Anket formu doldurulmadan önce, bilgilendirilmiş onam formu öğrenciler tarafından online okunarak kabul edildi. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmıştır. Ölçekleri geliştiren yazarlardan gerekli izin e-posta yoluyla alındı (EK 8, EK 9).

6. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin doldurduğu “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Empatik Eğilim Ölçeği” ve “Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği” ile elde edilen verilere yer verilmiştir.

6.1 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI, AİLESEL VE EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN BULGULARIN DAĞILIMI

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Ait Bulguların Dağılımı

Değişkenler	n	%
Sınıf		
3. Sınıf	91	53,2
4.Sınıf	80	46,8
Yaş		
18-23 yaş	165	96,5
24 yaş ve üzeri	6	3,5
Yaşanılan Yer		
Köy/İlçe	83	48,5
Şehir/Büyükşehir	88	51,5
Kaldığınız Yer		
Aileyle	55	32,2
Yurtta/Arkadaşlarıyla	116	67,8
Akademik Başarı Algı Durumu		
Orta	76	44,4
İyi	95	55,6
Çalışma Durumu		
Evet	8	4,7
Hayır	163	95,3
Empati Eğitimi Alma Durumu		
Aldım	40	23,4
Almadım	131	76,6
Ailede Sağlık Çalışanı Varlığı		
Evet	45	26,3
Hayır	126	73,7
Mezun Olduğunuz Lise		
Genel/Düz Lise	3	1,8
Sağlık Meslek Lisesi	25	14,6
Anadolu Lisesi	133	77,8
Diğer	10	5,8

(n=171, %100)

Araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin tanıtıcı özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir. Ebelik öğrencilerinin %96,5’i 18-23 yaş grubunda yer almaktadır. Araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin %53,2’si üçüncü sınıf öğrencisi, %46,8’i dördüncü sınıf öğrencisi olduğu ve büyük çoğunluğunun %77,8’nin Anadolu lisesi mezunu olduğu, %48,5’inin köy/ilçede, %51,5’inin şehir/büyükşehirde yaşadığı görülmektedir. %32,2’si ailesiyle, %67,8’i yurttan/arkadaşlarıyla yaşamaktadır. Öğrencilerin %76,6’sının empati eğitimi almadığını, %23,4’ünün empati eğitimi aldığı belirlenmiştir. Ebelik öğrencilerinin %55,6’ının akademik başarısını iyi olarak algıladığı, %44,4’ünün akademik başarısını orta olarak algıladığı görülmektedir. Öğrencilerin %95,3’ünün çalışmadığı, %73,7’sinin ailesinde sağlık çalışanı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Ailesel Özelliklerine Ait Bulguların Dağılımı

Değişkenler	n	%
Gelir Durumu		
Gelir giderden az	17	9,9
Gelir gidere denk	138	80,7
Gelir giderden fazla	16	9,4
Aile Tipi		
Çekirdek aile	149	87,1
Geniş aile	13	7,6
Bölünmüş aile	9	5,3
Annenin Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	6	3,5
Okuryazar	2	1,2
İlkokul	86	50,3
Ortaokul	44	25,7
Lise	27	15,8
Üniversite	6	3,5
Babanın Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	1	0,6
İlkokul	70	40,9
Ortaokul	43	25,1
Lise	35	20,5
Üniversite	22	12,9
Kardeş Sayısı		
Kardeşim yok	5	2,9
2 kardeş	106	62,0
3 ve üzeri kardeş	60	35,1
Yetiştirilme Tarzı		
İlgisiz, Tutarsız, Kayıtsız	2	1,2
Demokratik, Destekleyici, Güven verici	149	87,1
Disiplinli, Otoriter, Baskıcı	20	11,7

(n=171, %100)

Araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin ailesel özellikleri Tablo 2’de gösterilmiştir. Öğrencilerin %80,7’nin gelirinin gidere denk olduğunu, %87,1’nin çekirdek aile ile yaşadığını bildirmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %50,3’ünün annesinin ilkokul mezunu olduğunu, %40,9’unun babasının ilkokul mezunu olduğunu %62,0’nın iki kardeş olduklarını ve %87,1’inin demokratik, destekleyici, güven verici bir tutumla yetiştirildiğini ifade etmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Ebelik Bölümüne İlişkin Bulguların Dağılımı

Değişkenler	n	%
Ebelik Bölümü Tercih Etme Durumu		
İsteyerek	133	77,8
İstemeyerek	38	22,2
Ebelik Bölümünü Tercih Etme Nedeni		
İş bulma kolaylığı/Ekonomik nedenler	101	59,1
İstenilen bir meslek olması	51	29,8
Ailenin istediği bir meslek olması	8	4,7
Öğretmenlerin yönlendirmesi	11	6,4
Ebelik Eğitiminin Mesleğe Bakışa Etkisi		
Olumlu yönde değişti	155	90,6
Olumsuz yönde değişti	3	1,8
Hiçbir fikrim yok	13	7,6
En Çok Staj Yapılan Alan		
Doğumhane	31	18,1
Simülasyon uygulamaları	25	14,6
Kadın doğum servisi	115	67,3

(n=171, %100)

Araştırmaya katılan öğrencilerinin ebelik bölümüne ilişkin bulguları Tablo 3’te verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan öğrencilerin %77,8’i ebelik bölümünü isteyerek tercih etmiş, %22,2’si istemeyerek seçmiştir. Öğrencilerin %59,1’i ebelik bölümünü iş bulma kolaylığı/ekonomik nedenler sebebiyle tercih etmiştir. Aldıkları ebelik eğitimi sonucunda mesleğe olan bakışı olumlu yönde değişen öğrencilerin %90,6’lık dilimi oluşturduğu görülmektedir. Ebelik öğrencilerinin en çok staj yaptıkları birim %67,3’ünü kadın doğum servisi oluştururken, %18,1’ini doğumhane, %14,6’sını simülasyon uygulamaları oluşturmaktadır.

6.2 EBELERİN EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEK PUAN ORTALAMALARI

Tablo 4'te araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin empatik eğilim ölçek puanlarının ortalaması yer almaktadır.

Tablo 4. Ebelik Öğrencilerinin Empatik Eğilim Ölçek Puanlarının Ortalamaları (n=171)

	EEÖ' nün Minimum ve Maksimum Değerleri		Öğrencilerin Aldıkları Minimum ve Maksimum Değerleri		Ort ±Ss
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum	
Empatik Eğilim Puanı	20	100	40	96	70,24 ± 9,51

Ebelik öğrencilerinin empatik eğilim puan ortalaması 70,24 ± 9,51'dir. Öğrencilerin empatik eğilim ölçeğinden aldıkları minimum puan 40, maksimum puan 96'dır.

6.3 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİ EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tablo 5. Ebelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özellikler	EEÖ (Ort ±Ss)	F*/t**/p
Sınıf		
3. Sınıf	68,87±9,26	t = -2,008 p=0,046**
4.Sınıf	71,78±9,61	
Yaş		
18-23 yaş	69,96±9,37	t = -1,657 p=0,156
24 yaş ve üzeri	77,66±11,23	
Yaşanılan Yer		
Köy/İlçe	69,74±9,17	t = -0,658 p=0,511
Şehir/Büyükşehir	70,70±9,85	
Kaldığınız Yer		
Aileyle	70,67±9,82	t = 0,409 p=0,683
Yurtta/Arkadaşlarıyla	70,03±9,39	
Akademik Başarı Algı Durumu		
Orta	66,32±8,45	t = -5,205 p=0,000**
İyi	73,36±9,18	

Çalışma Durumu		
Evet	71,37±11,36	t = 0,292 p=0,779
Hayır	70,18±9,45	
Empati Eğitimi Alma Durumu		
Aldım	70,90±9,11	t = 0,500 p=0,617
Almadım	70,03±9,65	
Ailede Sağlık Çalışanı Varlığı		
Evet	70,02±8,47	t = -0,192 p=0,848
Hayır	70,31±9,88	
Mezun Olduğunuz Lise		
Genel/Düz Lise	84,00±3,00	F=2,750 p=0,044*
Sağlık Meslek Lisesi	70,28±8,53	
Anadolu Lisesi	69,66±9,64	
Diğer	73,60±8,19	

*One-Way Anova, **Independent Sample t test

Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; sınıf, mezun olduğu lise ve akademik başarı algı durumu ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($p<0,05$). Ebelik bölümü dördüncü sınıf öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının üçüncü sınıf öğrencilerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($t=-2,008$ $p<0,05$). Öğrencilerin akademik başarı algısının iyi olduğunu ifade edenlerin EEÖ puan ortalamasının akademik başarı algısının orta olduğunu ifade edenlerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($t=-5,205$ $p<0,05$) ve düz lise mezunu olan öğrencilerin sağlık meslek lisesi, Anadolu lisesi ve diğer lise gruplarına göre EEÖ puan ortalamasının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($F=2,750$ $p<0,05$).

Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; yaş, yaşanılan yer, kaldığı yer, çalışma durumu, empati eğitimi alma durumu ve ailede sağlık çalışanı varlığı ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.4 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN AİLESEL ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİ EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tablo 6. Ebelik Öğrencilerinin Ailesel Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özellikler	EEÖ (Ort ± Ss)	F / p
Gelir Durumu		
Gelir giderden az	66,17±15,47	F=3,784 p=0,025*
Gelir gidere denk	70,17±8,13	
Gelir giderden fazla	75,12±11,02	
Aile Tipi		
Çekirdek aile	70,33±9,73	F=0,381 p=0,684
Geniş aile	68,23±7,67	
Bölünmüş aile	71,55±8,48	
Annenin Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	68,00±6,41	F=1,181 p=0,321
Okuryazar	66,50±3,53	
İlkokul	69,56±9,80	
Ortaokul	69,47±9,50	
Lise	74,07±9,12	
Üniversite	71,66±9,51	
Babanın Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	56,00± 8,54	F=3,278 p=0,013*
İlkokul	67,77±9,68	
Ortaokul	70,90±9,98	
Lise	72,37±8,32	
Üniversite	74,04±7,66	
Kardeş Sayısı		
Kardeşim yok	68,40±4,77	F=2,122 p=0,123
2 kardeş	71,40±9,53	
3 ve üzeri kardeş	68,33±9,54	
Yetiştirilme Tarzı		
İlgisiz, Tutarsız, Kayıtsız	61,00±9,89	F=1,923 p=0,149
Demokratik, Destekleyici, Güven verici	70,71±9,44	
Disiplinli, Otoriter, Baskıcı	67,60±9,52	

*One-Way Anova,

Öğrencilerin ailesel özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; gelir durumu ve babanın eğitim durumu ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Geliri giderinden fazla olduğunu bildiren öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının geliri giderine denk ve geliri giderinden az olduğunu bildiren öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($F=3,784$ $p<0,05$) ve babası üniversite ve lise mezunu olan öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının babası ortaokul, ilkokul ve okur yazar olmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($F=3,278$ $p<0,05$) belirlenmiştir.

Öğrencilerin ailesel özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; aile tipi, annenin eğitim durumu, kardeş sayısı ve yetiştirilme tarzı ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.5 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN ÖZELLİKLERİ İLE EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tablo 7. Ebelik Öğrencilerinin Ebelik Bölümüne İlişkin Özellikleri ile EEÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Özellikler	EEÖ (Ort $\pm$ Ss)	F*/t**/p
Ebelik Bölümü Tercih Etme Durumu		
İsteyerek	71,86 $\pm$ 8,63	t=3,980 p=0,000**
İstemeyerek	64,55 $\pm$ 10,34	
Ebelik Bölümünü Tercih Etme Nedeni		
İş bulma kolaylığı/Ekonomik nedenler	68,92 $\pm$ 9,95	F=2,159 $p=0,095$
İstenilen bir meslek olması	73,01 $\pm$ 9,11	
Ailenin istediği bir meslek olması	70,00 $\pm$ 6,25	
Öğretmenlerin yönlendirmesi	69,63 $\pm$ 6,91	
Ebelik Eğitiminin Mesleğe Bakışa Etkisi		
Olumlu yönde değişti	71,30 $\pm$ 8,64	F=11,727 p=0,000*
Olumsuz yönde değişti	61,66 $\pm$ 18,33	
Hiçbir fikrim yok	59,53 $\pm$ 10,50	
En Çok Staj Yapılan Alan		
Doğumhane	69,64 $\pm$ 11,46	F=2,009 $p=0,137$
Simülasyon uygulamaları	67,00 $\pm$ 7,84	
Kadın doğum servisi	71,10 $\pm$ 9,17	

*One-Way Anova, **Independent Sample t test

Öğrencilerin ebelik bölümüne ilişkin özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; ebelik bölümünü tercih etme durumu ve ebelik eğitiminin mesleğe bakışa etkisi ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Ebelik bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının istemeyerek tercih eden öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($t=3,980$ $p<0,05$) saptanmıştır. Ebelik eğitiminin mesleğe bakış açıları ile EEÖ puan ortalamaları arasındaki ilişki incelendiğinde; olumlu yönde değiştiğini ifade eden öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının olumsuz yönde değişti ve hiçbir fikrim yok diyenlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($F=11,727$ $p<0,05$) saptanmıştır.

Öğrencilerin ebelik bölümüne ilişkin özellikleri ile EEÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en çok staj yapılan alan ve ebelik bölümünü tercih etme nedeni ile empatik eğilim ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.6 EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEK PUAN ORTALAMALARI

Tablo 8’de araştırmaya katılan ebelik öğrencilerinin ebelerin profesyonel değerleri ölçek puanlarının ortalaması yer almaktadır.

Tablo 8. Ebelik Öğrencilerinin Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçek Puanlarının Ortalamaları (n=171)

	EPDÖ’ nün Minimum ve Maksimum Değerleri		Öğrencilerin Aldıkları Minimum ve Maksimum Değerleri		Ort $\pm$ Ss
	Minimum	Maximum	Minimum	Maximum	
Ebelerin Profesyonel Değerleri Puanı	30	150	30	150	125,62 $\pm$ 33,92

Ebelik öğrencilerinin ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalaması 125,62±33,92'dir. Öğrencilerin ebelerin profesyonel değerleri ölçeğinden aldıkları minimum puan 30, maksimum puan 150'dir.

6.7 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tablo 9. Ebelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özellikler	EPDÖ (Ort ±Ss)	F*/t**/p
Sınıf		
3. Sınıf	125,13±32,31	t = -0,199 p=0,843
4.Sınıf	126,18±35,87	
Yaş		
18-23 yaş	125,22±34,42	t = -2,250 p=0,049**
24 yaş ve üzeri	136,67±10,59	
Yaşanılan Yer		
Köy/İlçe	127,23±31,33	t = 0,604 p=0,547
Şehir/Büyükşehir	124,10±36,31	
Kaldığınız Yer		
Aileyle	126,09±32,47	t = 0,128 p=0,899
Yurtta/Arkadaşlarıyla	125,40±34,72	
Akademik Başarı Algı Durumu		
Orta	118,80±36,87	t = -2,333 p=0,021**
İyi	131,07±30,48	
Çalışma Durumu		
Evet	118,75±38,50	t = -0,585 p=0,559
Hayır	125,96±33,78	
Empati Eğitimi Alma Durumu		
Aldım	125,68±35,73	t = 0,012 p=0,991
Almadım	125,60±33,49	
Ailede Sağlık Çalışanı Varlığı		
Evet	125,13±28,78	t = -0,124 p=0,902
Hayır	125,79±35,68	
Mezun Olduğunuz Lise		
Genel/Düz Lise	142,33±1,15	F=0,673 p=0,570
Sağlık Meslek Lisesi	124,80±39,72	
Anadolu Lisesi	126,29±32,01	
Diğer	113,70±47,30	

*One-Way Anova, **Independent Sample t test

Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile EPDÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; yaş ve akademik başarı algı durumu ile ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). 24 yaş ve üzeri öğrencilerin EPDÖ puan ortalamasının 18-23 yaş grubu arasındaki öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($t = -2,250$ $p<0,05$). Öğrencilerin akademik başarı algısının iyi olduğunu ifade edenlerin EPDÖ puan ortalamasının akademik başarı algısının orta olduğunu ifade edenlerde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($t = -2,333$ $p<0,05$).

Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile EPDÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; sınıf, yaşanan yer, kaldığı yer, çalışma durumu, empati eğitimi alma durumu, mezun olduğu lise ve ailede sağlık çalışanı varlığı ile ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.8 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN AİLESEL ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tablo 10. Ebelik Öğrencilerinin Ailesel Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özellikler	EPDÖ (Ort $\pm$ Ss)	F*/t**/p
Gelir Durumu		
Gelir giderden az	125,00 $\pm$ 40,08	
Gelir gidere denk	127,38 $\pm$ 30,78	F=1,661
Gelir giderden fazla	111,13 $\pm$ 49,24	p=0,193
Aile Tipi		
Çekirdek aile	126,23 $\pm$ 33,09	
Geniş aile	122,38 $\pm$ 42,57	F=0,195
Bölünmüş aile	120,22 $\pm$ 37,77	p=0,823
Annenin Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	120,67 $\pm$ 46,61	
Okuryazar	143,50 $\pm$ 7,77	
İlkokul	128,17 $\pm$ 34,88	
Ortaokul	126,89 $\pm$ 24,56	F=0,728
Lise	115,44 $\pm$ 42,71	p=0,604
Üniversite	124,50 $\pm$ 27,23	

Babanın Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	130,00±28,52	
İlkokul	126,01±32,78	
Ortaokul	130,21±27,53	F=0,416
Lise	120,63±41,22	p=0,797
Üniversite	123,14±37,76	
Kardeş Sayısı		
Kardeşim yok	129,60±23,65	
2 kardeş	124,57±37,57	F=0,145
3 ve üzeri kardeş	127,15±27,58	p=0,865
Yetiştirilme Tarzı		
İlgisiz, Tutarsız, Kayıtsız	88,50±81,31	
Demokratik, Destekleyici, Güven verici	125,75±33,93	F=1,267
		p=0,284
Disiplinli, Otoriter, Baskıcı	128,35±28,76	

*One-Way Anova, **Independent Sample t test

Öğrencilerin ailesel özellikleri ile EPDÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; gelir durumu, aile tipi, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, kardeş sayısı ve yetiştirilme tarzı ile ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.9 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EBELİK BÖLÜMÜNE İLİŞKİN ÖZELLİKLERİ İLE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tablo 11. Ebelik Öğrencilerinin Ebelik Bölümüne İlişkin Özellikleri ile EPDÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Özellikler	EPDÖ (Ort ± Ss)	F*/t**/p
Ebelik Bölümü Tercih Etme Durumu		
İsteyerek	127,17±32,88	t =1,040
İstemeyerek	120,21±37,29	p=0,303
Ebelik Bölümünü Tercih Etme Nedeni		
İş bulma kolaylığı/Ekonomik nedenler	122,78±34,69	
İstenilen bir meslek olması	133,22±27,51	F=2,951
Ailenin istediği bir meslek olması	140,38±9,98	p=0,034*
Öğretmenlerin yönlendirmesi	105,73±51,87	

Ebelik Eğitiminin Mesleğe Bakışa Etkisi			
Olumlu yönde değişti	127,08±33,64		
Olumsuz yönde değişti	89,33±59,00	F=2,354	
Hiçbir fikrim yok	116,62±27,41	p=0,098	
En Çok Staj Yapılan Alan			
Doğumhane	120,03±40,74		
Simülasyon uygulamaları	115,08±37,76	F=2,385	
Kadın doğum servisi	129,42±30,52	p=0,095	

*One-Way Anova, **Independent Sample t test

Öğrencilerin ebelik bölümüne ilişkin bulguları ile EPDÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; ebelik bölümünü tercih etme nedeni ile ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Öğrencilerin ebelik bölümünü tercih etme nedenleri ile EPDÖ puan ortalamaları arasındaki ilişki incelendiğinde; ailenin istediği bir meslek olması nedeniyle tercih eden öğrencilerin EPDÖ puan ortalamasının istenilen bir meslek olması, iş bulma kolaylığı/ekonomik nedenler, öğretmenlerin yönlendirmesine göre tercih edenlerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($F=2,159$ $p<0,05$) saptanmıştır.

Öğrencilerin ebelik bölümüne ilişkin özellikleri ile EPDÖ toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; en çok staj yapılan alan, ebelik eğitiminin mesleğe bakışa etkisi ve ebelik bölümünü tercih etme durumu ile ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

6.10 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ VE EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİNİN PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tablo 12. Ebelik Öğrencilerinin Empatik Eğilim Ölçeği ve Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Empatik Eğilim Ölçeği	Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği	
	r	P
	0,321	0,000

$p<0,01$ $n=171$

Ebelik öğrencilerinin Empatik Eğilim Ölçeği puan ortalamaları ile Ebelerin Profesyonel Değerleri ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,01$).

7. TARTIŞMA

Bu bölümde, ebelerin profesyonel değerleri ile empatik eğilim düzeylerini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular konuyla ilgili benzer çalışmaların bulgularıyla üç başlık altında tartışıldı.

7.1 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİ İLE İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞILMASI

Çalışmaya katılan ebelik öğrencilerinin empatik eğilim toplam puan ortalaması $70,24 \pm 9,51$ bulundu. EEÖ’ den alınacak en yüksek puan 100 olduğu dikkate alındığında, ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyinin ortalamasının üzerinde “iyi” düzeyde olduğu söylenebilir. Ebelik bölümü öğrencilerinin empati kurma eğilimlerinin iyi düzeyde olduğunun bulunmasıyla **H1** hipotezi doğrulanmıştır. Literatür taramasında çalışmamıza benzer bulgulara rastlanmaktadır. Tuna Oran ve Kurul (2019)’ un ebelik öğrencileri ile yaptığı çalışmada EEÖ puan ortalaması $70,56 \pm 8,29$ olarak bulması çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir (Tuna Oran ve Kurul, 2019). Bekmezci ve ark. (2015) ebelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada aynı ölçeğin puan ortalaması $68,98 \pm 8,99$ olarak, Ertekin Pınar ve Yıldırım (2020) ebelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada $71,23 \pm 7,94$ olarak, Aydın Kartal ve Aker (2020) çalışmalarında $53,28 \pm 16,03$ olarak bulunmuştur (Bekmezci ve ark. 2015; Ertekin Pınar & Yıldırım 2020; Aydın Kartal & Aker 2020). Yiğitbaş ve ark. (2019) ebelik ve hemşirelik öğrencileri üzerine aynı ölçek ile yaptığı çalışmada EEÖ puanları düşük olarak saptanmıştır (Yiğitbaş ve ark. 2019). Kök Eren ve Gürhan (2021)’ ın hemşirelik öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada EEÖ puan ortalaması $67,36 \pm 7,64$ olarak bulunmuştur (Kök Eren & Gürhan, 2021). Sağlık bilimleri fakültesi ve hemşirelik fakültesinde son sınıfta okuyan 678 öğrencinin katıldığı çalışmada öğrencilerin empatik eğilim ölçeği puan ortalaması $70,89 \pm 9,51$ olarak bulundu (Ünal & Kocak Uyaroğlu, 2022). Kaplan Serin ve Tülüce’ nin yaptığı, 229 hemşirelik öğrencisinin katıldığı araştırmada EEÖ puan ortalaması $68,78 \pm 8,88$ olarak bulunmuştur (Kaplan Serin ve Tülüce, 2021). Tümer ve ark’ ın 323 lise öğrencisinin katıldığı araştırmada empatik eğilim ölçeği puan ortalaması $65,71 \pm 9,08$ olarak bulunmuştur (Tümer ve ark, 2021). Çalışmamızın tamamının kadınlardan oluşması sebebiyle empatik eğilim oranı ortalamasının üzerinde iyi düzeyde

olduğu bulunmuştur. Ebelik öğrencilerinin eğitim yıllarında bakım verdiği, hizmet ettiği insanların ihtiyaçlarına nasıl cevap vereceğini öğrenmiş olmaları, aynı zamanda eğitim ve öğretim programlarında bu yeteneklerini, becerilerini geliştirici eğitim uygulamaları ve klinik uygulamalarının olması empatik eğilim düzeylerinin artmasına neden olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin hangi sınıfta öğrenim gördüğü, öğrencilerin empatik eğilim puan ortalamalarını etkilemiştir($p<0,05$). Dördüncü sınıflar en yüksek empatik eğilim puan ortalamasına ($71,78\pm9,61$) sahipken, üçüncü sınıflarda bu puan ortalaması ($68,87\pm9,26$) düşüktür. Ertekin Pınar ve Yıldırım'ın öğrenci ebelerde empatik eğilimi inceledikleri çalışmada, üçüncü sınıfların EEÖ puan ortalaması $71,80\pm8,39$, dördüncü sınıfların EEÖ puan ortalamasını $69,06\pm8,01$ olarak bulunmuştur (Ertekin Pınar & Yıldırım, 2020). Tuna Oran ve Kurul'un ebelik öğrencilerinin empatik eğilimlerini incelediği çalışmada, üçüncü sınıfların EEÖ puan ortalaması $70,00\pm9,51$, dördüncü sınıfların EEÖ puan ortalaması $70,88\pm8,04$ olarak saptanmıştır (Tuna Oral & Kurul, 2019). Bekmezci ve ark'ın ebelik bölümü öğrencilerinin empatik eğilim düzeylerinin incelendiği çalışmada, üçüncü sınıfların EEÖ puan ortalaması $68,04\pm7,14$, dördüncü sınıfların EEÖ puan ortalaması $70,29\pm10,17$ olarak bulunmuştur (Bekmezci ve ark. 2015). Treglia'nın 210 hemşirelik öğrencisine Dengeli Duygusal Empati Ölçeği uygulanan çalışmada, sınıf seviyesi arttıkça duygusal empati seviyesinin arttığını ve kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek empati puanı aldığını saptamıştır (Treglia, 2020). Korkmaz Doğdu ve ark'ın 276 hemşirelik öğrencisinin katıldığı araştırmada empatik eğilim ölçeği puan ortalaması $62,71\pm5,10$ (min 20, max 100) olarak bulundu. Öğrencilerin düşük düzeyde empatiyi gösterdiği saptanmıştır. Yapılan araştırmada kız öğrencilerin empati düzeyinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça empati düzeylerinin de arttığı bulunmuştur (Korkmaz Doğdu ve ark, 2022). Çalışmamızda son sınıf öğrencileri ebelik eğitimini tamamladıkça, mezun olmaya yaklaştıkça empatik eğilim düzeyi artmıştır. Son sınıfların üçüncü sınıflara göre daha yoğun uygulamalarının olması, doğumhane ve kadın doğum servislerinde daha fazla vakit geçirmeleri, daha aktif çalışmaları nedeniyle empatik eğilimleri üzerinde etkili olabilir.

Ebelik öğrencilerinin akademik başarı algısının iyi olduğunu ifade edenlerin empatik eğilim puan ortalamasının akademik başarı algısının orta olduğu ifade edenlerin empatik eğilim puan ortalamasından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir($p<0,05$). Akademik başarı algısı orta olan öğrencilerin EEÖ puan

ortalaması $66,32 \pm 8,45$, akademik başarı algısı iyi olan öğrencilerin ise EEÖ puan ortalaması $73,36 \pm 9,18$ olarak belirlenmiştir. Tuna Oran ve Kurul'un ebelik öğrencilerinin empatik eğilimlerini incelediği çalışmada, bireysel akademik başarı algısı orta düzeyde olan öğrencilerin EEÖ puan ortalaması $70,54 \pm 8,29$, bireysel akademik başarı algısı başarılı sayılan öğrencilerin ise EEÖ puan ortalaması $71,30 \pm 7,80$ olarak saptanmıştır (Tuna Oran & Kurul, 2019). Bekmezci ve ark. benzer şekilde incelediği çalışmada, akademik başarı algısı orta düzeyde olan ebelik öğrencilerinin EEÖ puan ortalaması $68,71 \pm 8,91$, akademik başarı algısı iyi düzeyde olan ebelik öğrencilerinin EEÖ puan ortalaması ise $69,11 \pm 9,53$ olarak bulunmuştur (Bekmezci ve ark, 2015). Çalışmamızda akademik başarı algısı iyi olan öğrencilerin, akademik başarısı orta olan öğrencilere göre empatik eğilim düzeylerinin yüksek bulunması, mesleğe ilgili olması, mesleki profesyonelliğe önem vermesi, akademik başarısını ve hastalarla iletişimini önemsemesiyle ilişkilendirilmiştir.

Genel/düz liseden mezun olan öğrencilerin sağlık meslek lisesi, Anadolu lisesi ve diğer liselere göre EEÖ puan ortalamasının ($84,00 \pm 3,00$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Tuna Oran ve Kurul'un benzer şekilde incelediği çalışmada Anadolu ve sağlık meslek lisesi mezunu ebelik öğrencilerinin EEÖ puan ortalaması $71,11 \pm 9,03$, düz lise mezunu öğrencilerin EEÖ puan ortalaması $70,23 \pm 7,82$ olarak saptanmıştır (Tuna Oran & Kurul, 2019).

Ebelik öğrencilerinin geliri giderinden fazla olduğunu bildiren öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının, geliri giderine denk ve geliri giderden az olduğunu bildiren öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Geliri giderden fazla olan öğrencilerin EEÖ puan ortalaması $75,12 \pm 11,02$ olarak bulunmuştur. Bekmezci ve ark.'nın benzer şekilde yaptığı çalışmada, algılanan gelir düzeyi iyi olan öğrencilerin EEÖ puan ortalaması daha yüksek belirlenmiştir (Bekmezci ve ark. 2015).

Babası üniversite ve lise mezunu olan öğrencilerin empatik eğilim puan ortalamasının, babası ortaokul, ilkokul ve okur yazar olmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin empatik eğilim puan ortalaması $74,04 \pm 7,66$, lise mezunu olan öğrencilerin empatik eğilim puan ortalaması $72,37 \pm 8,32$ olarak bulunmuştur. Bekmezci ve ark. ebelik öğrencilerinin empatik eğilimlerini incelediği çalışmada, babası lise mezunu olan öğrencilerin empatik eğilim puan ortalaması $70,03 \pm 10,08$, üniversite mezunu olan

öğrencilerin empatik eğilim puan ortalaması ise $69,41 \pm 8,76$ olarak bulunmuştur (Bekmezci ve ark. 2015).

Ebelik bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin empatik eğilim puan ortalamasının istemeyerek tercih eden öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ebelik bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin empatik eğilim puan ortalamaları $71,86 \pm 8,63$ olarak bulunmuştur. Yiğitbaş ve ark. ebelik ve hemşirelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada, bölümü isteyerek tercih eden öğrencilerin EEÖ puan ortalaması $39,91 \pm 7,17$ olarak saptanmıştır (Yiğitbaş ve ark. 2019). Çalışmamızda ebelik bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin mesleklerini severek yapması, mesleğe ilgili olmasının empatik eğilim düzeylerini artırdığı bulunmuştur.

Ebelik eğitiminin mesleğe bakış açısını olumlu yönde değiştirdiğini ifade eden öğrencilerin EEÖ puan ortalamasının, olumsuz yönde değişti ve hiçbir fikrim yok diyenlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Aldıkları ebelik eğitimi sonucunda mesleğe bakışı olumlu yönde değiştiğini ifade eden öğrencilerin empatik eğilim puan ortalaması $71,30 \pm 8,64$ olarak bulunmuştur.

7.2 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROFESYONEL DEĞERLERİ İLE İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞILMASI

Literatür incelendiğinde ebelerin profesyonel değerlerini belirlemeye yönelik araştırmaların sınırlı sayıda olduğu için tartışmanın bu bölümünde, mesleki profesyonelliği belirlemeye yönelik farklı ölçekler ile gerçekleştirilen araştırmalara yer verilmiştir. Çalışmaya katılan ebelik öğrencilerinin EPDÖ toplam puan ortalaması $125,62 \pm 33,92$ bulundu. EPDÖ’ den alınacak en yüksek puan 150 olduğu dikkate alındığında, ebelik öğrencilerin profesyonel değerlerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Ebelik bölümü öğrencilerinin ebelik mesleğinin profesyonel değerlerine sahip olduğunun bulunmasıyla H_1 hipotezi doğrulanmıştır. Balkan ve ark. (2023)’ nin ebelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada EPDÖ puan ortalamasının $125,88 \pm 24,28$ olduğunu saptamıştır (Balkan ve ark. 2023). Balkan ve ark.’ nin çalışmasıyla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Balçık Çolak ve İçke (2023)’ nin ebeler üzerine yaptığı çalışmada EPDÖ puan ortalaması $130,36 \pm 17,67$ olduğunu belirlemiştir (Balçık Çolak & İçke, 2023). Yücel ve ark. (2018) ebelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada ebelerin profesyonel değerleri ölçek puan ortalaması $87,2 \pm 1,0$ olarak saptanmıştır. (Yücel ve ark. 2018). Ünver ve ark. (2022)’ nin ebeler üzerine yaptığı çalışmada EPDÖ puan ortalaması $136,36 \pm 15,27$ olduğu belirlenmiştir (Ünver ve ark. 2022). Ünver ve ark. (2022)’ nin yaptığı çalışmada örnekleme çalışan ebelerden oluştuğu için profesyonel değer düzeyinin daha yüksek çıktığı düşünülmektedir. Sökmen ve Taşpınar (2021)’ in ebeler üzerine yaptığı araştırmada mesleki profesyonelliklerinin saptamak için “Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri” ni kullanmıştır. Envanterden alınacak en düşük puan 32, en yüksek puan ise 160 olup, ebelerin envanterden aldıkları puan ortalaması $137,27 \pm 12,88$ olarak belirlenmiştir (Sökmen & Taşpınar, 2021). Ertekin Pınar ve ark. (2013)’ nin ebelik öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada meslekte profesyonel tutum envanteri puan ortalaması $144,99 \pm 14,00$ olduğu saptanmıştır (Ertekin Pınar ve ark, 2013). Shahriari ve Baloochestani (2014)’ nin yaptığı çalışmada bütün katılımcıların hemşirelik uygulamalarında mesleki değerlerin uygulanmasına yönelik olumlu bakış açısına sahip olduklarını bulmuştur (Shahriari & Baloochestani, 2014). Yapılan çalışmalar, profesyonelliğin sadece hastaya gösterilen saygıyı artırmadığını, aynı zamanda hasta ve ailesinin memnuniyetini de büyük ölçüde etkilediğini göstermiştir (Khakbazan ve ark, 2019). Jong ve ark’ nin iyi bir ebe algısını incelediği 67 son sınıf kız öğrencinin katılımıyla yapılan araştırmada son sınıf

öğrencilerinin algılarının derin ve geniş olduğunu, öğrendikleri değerleri gerçek ebelik pratiğine yansıttığını göstermiştir (Jong ve ark, 2017).

Çetin Avcı ve ark. (2019)' nın hemşirelik öğrencilerinin üzerine yaptığı çalışmada mesleki profesyonellik değerlerini saptamak için “Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği” ni kullanmışlardır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 26, en yüksek puan ise 130 olup, çoğunluğu kadın hemşirelik öğrencilerinin oluşturduğu araştırmada HPDÖ puan ortalaması $109,87 \pm 16,91$ olarak bulunmuştur. Çalışmanın yaş ortalaması $21,88 \pm 1,25$ olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada mesleği sevdiği için tercih eden hemşirelik öğrencilerinin HPDÖ puan ortalaması $112,36 \pm 15,53$ olduğu saptanmıştır (Çetin Avcı ve ark, 2019).

Elmalı (2020)' nın çoğunluğu kadın hemşirelik öğrencilerinden oluşan araştırmada HPDÖ puan ortalaması $120,2 \pm 1,4$ (Minimum 31, Maksimum 155) olarak saptanmıştır. İş bulma kolaylığı nedeniyle tercih eden hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerler puan ortalamasının $122,66 \pm 14,58$ olduğu belirlenmiştir (Elmalı, 2020).

Öğrencilerin ebelik bölümünü tercih etme nedeni profesyonel değer puan ortalamalarını etkilemiştir ($p < 0,05$). Ailenin istediği bir meslek olması nedeniyle seçen öğrenciler en yüksek profesyonel değer puan ortalamasına ($140,38 \pm 9,98$) sahipken, öğretmenlerin yönlendirmesi nedeniyle seçen öğrenciler en düşük profesyonel değer puan ortalamasına ($105,73 \pm 51,87$) sahiptir. Yücel ve ark. (2018)' nın ebelik öğrencilerinin profesyonel değerleri inceledikleri çalışmada, mesleği seçme nedenini diğer sebepler olarak belirten öğrenciler en yüksek profesyonel değer puan ortalamasına ($88,4 \pm 11,0$) sahipken, aile isteğiyle seçen öğrenciler en düşük profesyonel değer puan ortalamasına ($86,0 \pm 10,5$) sahip olduğu bulunmuştur (Yücel ve ark, 2018). Balkan ve ark. (2023)' nın yaptığı çalışmada ebelik bölümünü ailesinin isteği üzerine tercih eden öğrencilerin EPDÖ puan ortalamasının, diğer nedenlerle seçen öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede daha düşük olduğunu saptamıştır (Balkan ve ark. 2023). Ebelik öğrencilerimizin verdiği bilgilerde büyük çoğunluğunun ebelik eğitiminin mesleğe bakışını olumlu yönde değiştirdiğini belirtmiş olup, ailesinin isteği üzerine tercih etse bile ebelik eğitimi sonrası bu mesleği sevdiği ve benimsediği için profesyonel değerler ölçek puanına iyi düzeyde yansımıştır.

Öğrencilerin yaş farklılıkları, profesyonel değerler ölçeğinin puan ortalamalarını etkilemiştir ($p < 0,05$). 24 yaş ve üzeri olan öğrenciler en yüksek profesyonel değerler ölçeğinin puan ortalamasına ($136,67 \pm 10,59$) sahipken, 18-23 yaş arasındaki öğrencilerde bu puan ortalaması ($125,22 \pm 34,42$) düşüktür. İki grup arasındaki belirgin

farklılık, yaş ilerledikçe bilinç ve farkındalık düzeyinin artması, bireyin olgunlaşması ve ne istediğini bilmesi, 24 yaş ve üzeri öğrencilerin çoğunluğunun son sınıfta olmasıyla birlikte mesleki bilgilerinin daha çok gelişmesi gibi sebeplerden dolayı öğrencilerin profesyonel değerler puan ortalamalarına yüksek düzeyde yansımıştır.

Ebelik öğrencilerinin akademik başarı algısının hangi durumda olduğu profesyonel değerler ölçeğinin puan ortalamalarını etkilemiştir ($p<0,05$). Öğrencilerin akademik başarı algısı iyi düzeyde olanlar en yüksek puan ortalamasına ($131,07\pm30,48$) sahipken, orta düzeyde akademik başarı algısına sahip öğrencilerin puan ortalaması ($118,80\pm36,87$) düşük bulunmuştur. Akademik yönden başarılı olan öğrencilerin ebelik mesleğine ilgili olması, mesleğin etik değerlerine göre hareket etmesi, teorik bilgiye ve stajlara önem vermesi, mesleki tutum ve tavır içinde olmaları nedeniyle profesyonel değerler puan ortalamaları yüksek bulunmuştur.

7.3 EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİM DÜZEYLERİ VE PROFESYONEL DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÖSTEREN BULGULARIN TARTIŞILMASI

Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyleri ile profesyonel değerler arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulundu. Ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyleri ve profesyonel değerlerinin ortalamasının üzerinde iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyi arttıkça, profesyonel değerlerinin de arttığı bulunmuştur.

Ebelik öğrencilerinin mesleğe olan ilgilerinin artması, son sınıf olmaya yaklaştıkça ve mezuniyet yaklaştıkça kendilerini daha profesyonel hissetmeleri, meslek hayatına karşı bakış açılarını değiştirmeleri, aynı zamanda uygulama günlerinin fazla olması, hastalarla temasın fazla olması profesyonelliklerini artırdıkça, empatik eğilim düzeyini de artırdığı tespit edilmiştir.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

8.1 SONUÇLAR

Ebelik öğrencilerinin empatik eğilim ve ebelerin profesyonel değerleri arasındaki ilişkiyi karşılaştırmak amacıyla yapılan çalışma sonucunda;

- Ebelik bölümü öğrencilerinin empati kurma eğilimlerinin iyi düzeyde olduğunun bulunmasıyla **H₁** hipotezi doğrulanmıştır.
- Kadınların erkeklere oranla daha duyarlı olmaları ve çalışmanın tamamının kadınlardan oluşması sebebiyle empatik eğilim oranı ortalamanın üzerinde iyi düzeyde olduğu bulunmuştur.
- Ebelik öğrencilerinin eğitim yıllarında bakım verdiği, hizmet ettiği insanların ihtiyaçlarına nasıl cevap vereceğini öğrenmiş olmaları, aynı zamanda eğitim ve öğretim programlarında bu yeteneklerini, becerilerini geliştirici eğitim uygulamaları ve klinik uygulamalarının olması empatik eğilim düzeylerinin artmasına neden olduğu tespit edilmiştir.
- Çalışmamızda son sınıf öğrencileri ebelik eğitimini tamamladıkça, mezun olmaya yaklaştıkça empatik eğilim düzeyi artmıştır.
- Son sınıfların üçüncü sınıflara göre daha yoğun uygulamalarının olması, doğumhane ve kadın doğum servislerinde daha fazla vakit geçirmeleri, daha aktif çalışmaları nedeniyle empatik eğilim oranı yüksek bulunmuştur.
- Çalışmamızda akademik başarı algısı iyi olan öğrencilerin, akademik başarı orta olan öğrencilere göre empatik eğilim düzeylerinin yüksek bulunması, mesleğe ilgili olması, mesleki profesyonelliğe önem vermesi, akademik başarısını ve hastalarla iletişimini önemsemesiyle ilişkilendirilmiştir.
- Çalışmamızda ebelik bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin mesleklerini severek yapması, mesleğe ilgili olmasının empatik eğilim düzeylerini artırdığı bulunmuştur.
- Genel/Düz liseden mezun olan öğrencilerin diğer liselerden mezun olan öğrencilere göre EEÖ puan ortalaması anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.
- Geliri giderden fazla olan öğrencilerin ve babası üniversite, lise mezunu olan öğrencilerin EEÖ puan ortalaması anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.

- Aldıkları eğitimin mesleğe bakış açısını olumlu yönde değiştirdiğini ifade eden öğrencilerin EEÖ puan ortalamaları anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.
- Ebelik bölümü öğrencilerinin ebelik mesleğinin profesyonel değerlerine sahip olduğunun bulunmasıyla **H₁** hipotezi doğrulanmıştır.
- Ebelik öğrencilerimizin verdiği bilgilerde büyük çoğunluğunun ebelik eğitiminin mesleğe bakışını olumlu yönde değiştirdiğini belirtmiş olup, ailesinin isteği üzerine tercih etse bile ebelik eğitimi sonrası bu mesleği sevdiği ve benimsediği için profesyonel değerler ölçek puanına iyi düzeyde yansımıştır.
- İki grup arasındaki belirgin farklılık, yaş ilerledikçe bilinç ve farkındalık düzeyinin artması, bireyin olgunlaşması ve ne istediğini bilmesi, 24 yaş ve üzeri öğrencilerin çoğunluğunun son sınıfta olmasıyla birlikte mesleki bilgilerinin daha çok gelişmesi gibi sebeplerden dolayı öğrencilerin profesyonel değerler puan ortalamalarına yüksek düzeyde yansımıştır.
- Akademik yönden başarılı olan öğrencilerin ebelik mesleğine ilgili olması, mesleğin etik değerlerine göre hareket etmesi, teorik bilgiye ve stajlara önem vermesi, mesleki tutum ve tavır içinde olmaları nedeniyle profesyonel değerler puan ortalamaları yüksek bulunmuştur.
- Çalışmamızda ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyleri ile profesyonel değerler arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulundu.
- Ebelik öğrencilerinin mesleğe olan ilgilerinin artması, son sınıf olmaya yaklaştıkça ve mezuniyet yaklaştıkça kendilerini daha profesyonel hissetmeleri, meslek hayatına karşı bakış açılarını değiştirmeleri, aynı zamanda uygulama günlerinin fazla olması, hastalarla temasın fazla olması profesyonelliklerini artırdıkça, empatik eğilim düzeyini de artırdığı tespit edilmiştir.

8.2 ÖNERİLER

- Ebelerin empatik eğilimlerini, mesleki profesyonellik ve profesyonel değerleri geliştirebilmesi için lisans eğitiminde bu konulara yönelik zengin içerikli eğitim verilmesi,
- Ebelik eğitim müfredatlarının empati ve profesyonellik hakkındaki konuların kapsamlı olarak entegre edilmesi,
- Empatik eğilimi geliştirmeye dair yapılan eğitim programlarında ebelerin gebelerle ve hastalarla karşılaşabileceği problemlere yönelik vaka çalışmalarının yapılması,
- Ebelik öğrencilerinin iletişim becerileri ve empati ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan kurs, sempozyum, kongre vb. programlara katılması yönünde teşvik edilmesi,
- Ebelerin yayın ve araştırma yapmaları konusunda teşvik edilmesi,
- Lisans ebelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime devam etmesi konusunda desteklenmesi,
- Ebelerin örgütlenmesi ve dernek üyeliğinin artırılması önerilmektedir.

9. KAYNAKLAR

Adıgüzel, O., Tanrıverdi, H., Sönmez Özkan, D. (2011). Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*. 9(2), 235-260.

Akkoyun, F. (1982). Empatik anlayış üzerine. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*. 15(2), 63-69.

Aktaş, S., Pasinlioğlu, T. (2016). Ebeinin empatik iletişim becerisinin doğum eylemine ve doğum sonrası döneme etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 19(Özel Sayı), 38-45.

Aktaş, S., Pasinlioğlu, T. (2017). Ebelere verilen empati eğitiminin postpartum dönemdeki annelerin beklentilerini karşılama, doğumu ve ebeyi algılama düzeyine etkisi. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*. 14(2), 60-65.

Altınbaş, K., Gülöksüz, S., Özçetinkaya, S., Oral, E, T. (2010). Empatinin biyolojik yönleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2(1), 15-25.

Asan, T., Ekşi, F., Doğan, A., Ekşi, H. (2008). Bireysel değerler envanterinin dilsel eşdeğerlik geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 27(27), 15-38.

Ay, F., Keçe, M., İnci, İ., Alkan, N. & Acar, G. (2018). Ebelik öğrencilerinin meslek algıları ve kariyer planlarını etkileyen faktörler. *Bahkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*. 7 (2), 74-82.

Aydın Kartal, Y., Aker, S. (2020). Ebelik öğrencilerinin empatik eğilimleri ile özgecilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*. 5(2), 97-102.

Balçık Çolak, M. & İçke, S. (2023). Ebelerin profesyonel değerleri ve mesleki yetkileriyle ilgili algılarının değerlendirilmesi. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*. 5 (1), 10-18.

Balkan, E., Çalışkan, E. & Şimşek, A. (2023). Ebelik öğrencilerinin bakış açılarından mesleki değerler: Across-kesitsel çalışma. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 6 (1), 30-36

Bekmezci, H. Yurttaş, Ç., & Özkan, H. (2015). Ebelik bölümü öğrencilerinin empatik eğilim düzeylerinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 2(1), 46-54.

Bętkowska-Korpała, B., Pastuszak-Draxler, A., Olszewska-Turek, K., Sikora-Zych, K., Epa, R., & Starowicz-Filip, A. (2022). Personality characteristics of empathy profiles–practical implications for education of medicine students. *BMC Medical Education*. 22(1), 376.

Cevahir, R., Çınar, N., Sözeri, C., Şahin, S., Kuğuoğlu, S. (2008). Ebelik öğrencilerinin devam ettikleri sınıflara göre empatik becerilerinin değerlendirilmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 3(7), 3-15.

Çalışkur, A., Demirhan, A., Bozkurt, S. (2012). Değerlerin belirli meslek alanları ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 17(1), 219-236.

Çelik, S., Ünal, Ü., Saruhan, S. (2012). Cerrahi kliniklerde çalışan hemşirelerin mesleki profesyonelliklerinin değerlendirilmesi. *Florence Nightingale Journal of Nursing*. 20(3), 193-199.

Çetin Avcı, S., Işık, G., Egelioğlu Cetişli, N., Üşümez, D., Şencandan, B., Bektaş, C. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ve kariyer planları. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 6(2), 256-265.

Demirbaş Meydan, Ş., Kaya, N. (2018). Ebelerin profesyonel değerleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 5(2), 129-138.

Demir, S., Yıldırım Kocaman, N. (2014). Psikiyatri hemşirelerinin profesyonel davranışlarının belirlenmesi. *Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemşireleri Derneği*. 5(1), 25-32.

Dereli Yılmaz, S., Erkal Aksoy, Y. (2019). Ebelik eğitiminin dünyadaki durumu. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 1(1), 26-31.

Dikmen Demir, Y., Yönder, M., Yorgun, S., Yıldırım Usta, Y., Umur, S., Aytekin, A. (2014). Hemşirelerin profesyonel tutumları ile bunu etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 17(3), 158-164.

Dökmen, Ü. (1988). Empatinin yeni bir modele dayanılarak ölçülmesi ve psikodrama ile geliştirilmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*. 21(1), 155-190.

Elçigil, A., Bahar, Z., Beşer, A., Mızrak, B., Bahçelioğlu, D., Demirtaş, D., Özdemir, D., Özgür, E., Yavuz, H. (2011). Hemşirelerin karşılaştıkları etik ikilemlerin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 14(2), 52-60.

Elmalı, H. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değer algılarının belirlenmesi. *JAREN*. 6(1), 125-31.

Erbil, N., Bakır, A. (2009). Meslekte profesyonel tutum envanterinin geliştirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6(1), 291-302.

Ersoy, E. G., Köşger, F. (2016). Empati: Tanımı ve Önemi. *Osmangazi Tıp Dergisi*. 38(2), 9-17.

Ertekin Pınar, Ş., Cesur, B., Duran, Ö., Güler, E., Üstün, Z., & Abak, G. (2013). Ebelik öğrencilerinin mesleki profesyonellikleri ve etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 8(23), 9-37.

Ertekin Pınar, Ş. & Yıldırım, G. (2020). Öğrenci ebelerde empatik eğilim ve özgeciliğin incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 10 (3), 263-270.

Feijen-de Jong, E. I., Kool, L., Peters, L. L., & Jansen, D. E. (2017). Perceptions of nearly graduated fourth year midwifery students regarding a ‘good midwife’ in the Netherlands. *Midwifery*. 50, 157-162.

Gökarp, N. (2010). *Duygu ve Etik*. Ebabil Yayınları.

Gökçora, İ. H. (2006). Türkiye’de bilimsel iletişim ve bilim yönetiminde profesyonellik. *ÜNAK*. 6, 167-176.

Gülseren, Ş. (2001). Eşduyum(Empati):Tanımı ve kullanımı üzerine bir gözden geçirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 12(2), 133-145.

Güner, A., Güner, Z., & Levent, A. (2020). Kùltürler arası duyarlılık ve empatik eğilimler: bir derleme çalışması. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*. 7(10), 259-277.

Hançer, M., Tanrısevdi, A. (2003). Sosyal zekâ kavramının bir boyutu olarak empati ve performans üzerine bir inceleme. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 27(2), 211-225.

Jeon, J., & Choi, S. (2021). Factors influencing patient-centeredness among Korean nursing students: Empathy and communication self-efficacy. *Healthcare*. 9(6), 727.

Kang, E. S., Di Genova, T., Howick, J., & Gottesman, R. (2022). Adding a dose of empathy to healthcare: What can healthcare systems do?. *Journal of Evaluation in Clinical Practice*. 28(3), 475-482.

Kaplan Serin, E., Tülüce, D. (2021). Determining nursing students' attitudes and empathic tendencies regarding aged discrimination. *Perspective in Psychiatric Care*. 57(1), 380-389.

Karaca, A., Açıkgöz, F., Akkuş, D. (2013). Eğitim ile empatik beceri ve empatik eğilim geliştirilebilir mi? Bir sağık yüksekokulu örneğı. *Acıbadem Üniversitesi Sağık Bilimleri Dergisi*. 4(3), 118-122.

Karadağılı, F. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değer algıları ve etkileyen faktörler. *Mersin Üniversitesi Sağık Bilimleri Dergisi*. 9(2), 81-91.

Karadaş, A., Kaynak, S., Duran, S., Ergün, S. (2018). Hemşirelerin profesyonellik düzeylerinin değerlendirilmesi: Balıkesir örneğı. *Balıkesir Sağık Bilimleri Dergisi*. 7(3), 74-80.

Karaöz, S. (2000). Cerrahi hemşireliğı ve etik. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 4(1), 1-8.

Kaya, H., Işıık, B., Şenyuva, E., Kaya, N. (2012). Hemşirelik öğrencilerinin bireysel ve profesyonel değerleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağık Bilimleri Dergisi*. 15(1), 18-16.

Kaya, D., Yurdakul, M. (2007). Türkiye'de ve dünyada ebelik eğitimi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 23(2), 233-241.

Khakbazan, Z., Ebadi, A., Geranmayeh, M., & Momenimovahed, Z. (2019). Midwifery professionalism: An integrative review. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*. 13(3), LE01-LE08.

Kızılca Çakaloğlu, D., & Çoban, A. (2019). Profesyonel bir meslek olarak ebelik: Lisansüstü program öğrencileri ne düşünüyor? Tek durumlu bir örnek olay çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 22(4), 240-249.

Korkmaz, F., Görgülü, S. (2010). Hemşirelerin, meslek ölçütleri bağlamında hemşireliğe ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*. 17(1), 1-17.

Korkmaz Doğdu, A., Aktaş, K., Dursun Ergezen, F., Bozkurt, S. A., Ergezen, Y., & Kol, E. (2022). The empathy level and caring behaviors perceptions of nursing students: A cross-sectional and correlational study. *Perspectives in Psychiatric Care*. 58(4), 2653-2663.

Kök Eren, H., & Gürhan, N. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik inançları ile empatik eğilim düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *İnceleyin. Psikiyatrist. Bakım*. 57, 1034-1040.

Köken Durgun, S., Şen, S., Tayhan, E. (2018). Ulusal ve uluslararası ebelik etik kodları. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 5(4), 218-223.

Köksal, A. (2000). Müzik eğitimi alma cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre ergenlerin empatik becerilerinin ve uyum düzeylerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(18), 99-107.

Köse Tosunöz, İ., Eskimez, Z., Öztunç, G. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörler. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 5(2), 91-97.

Köz, İ. (2004). Sezgi'nin bilgideki yeri ve önemi. *Felsefe Dünyası*. (40), 41-54.

Krause, S. A. (2016). Precepting challenge: helping the student attain the affective skills of a good midwife. *Journal of Midwifery & Women's Health*. 61(S1), 37-46.

Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S. B. & Avcı, İ. A. (2011). Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun ili örneği. *Dicle Tıp Dergisi*. 38 (1), 49-56.

Lawrence, J., & Wier, J. (2018). The use of drama within midwifery education to facilitate the understanding of professional behaviour and values. *Midwifery*. 59, 59-61.

Lyneham, J., & Levett-Jones, T. (2016). Insights into Registered Nurses' professional values through the eyes of graduating students. *Nurse Education in Practice*. 17, 86-90.

Mete, S., & Gerçek, E. (2005). PDÖ yöntemiyle eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim ve becerilerinin incelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 9(2), 11-17.

Moloney, S., & Gair, S. (2015). Empathy and spiritual care in midwifery practice: Contributing to women's enhanced birth experiences. *Women and Birth*. 28(4), 323-328.

Öktem, Ü. (2000). Descartes, Kant, Bergson ve Husserl'de Sezgi. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. 40(1-2), 159-188.

Öner Altıok, H., Üstün, B. (2014). Profesyonellik: kavram analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*. 7(2), 151-155.

Öz, F. (1998). Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilimleri, empatik becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 2(2), 32-38.

Özbek, M. F. (2004). Toplumsal yaşamda empati. *Akademik Bakış*, 1(1.16).

Özen, Y. (2012). Değerlerin kişilik ve kimlik kazanımındaki rolü. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 1(4), 167-181.

Özkan, Z. (2008). Doktor hasta iletişiminde beden dilinin gücü. *Zeynep Kâmil Tıp Bülteni*. 39(2), 87-91.

Poorchangizi, B., Farokhzadian, J., Abbaszadeh, A., Mirzaee, M., & Borhani, F. (2017). The importance of professional values from clinical nurses' perspective in hospitals of a medical university in Iran. *BMC Medical Ethics*. 18(1), 1-7.

Rehber, E., Atıcı, M. (2009). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin empatik eğilim düzeylerine göre çatışma çözme davranışlarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 18(1), 323-342.

Rogers, C. R., & Akkoyun, F. (1983). Empatik olmak, değeri anlaşılmamış bir varoluş şeklidir. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*. 16(1), 103-124.

Sabancıoğulları, S., Doğan, S. (2012). Profesyonel kimlik gelişimi ve hemşirelik. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 15(4), 275-282.

Sanders, J. J., Dubey, M., Hall, J. A., Catzen, H. Z., Blanch-Hartigan, D., & Schwartz, R. (2021). What is empathy? Oncology patient perspectives on empathic clinician behaviors. *Cancer*. 127(22), 4258-4265.

Seçer, H, Ş. (2009). Profesyonel mesleklere ve profesyonel bireylere güven. *Kamu-İş Dergisi*. 10(4), 247-277.

Sezgin D., Mert H. (2011). Geleneksel ve probleme dayalı öğrenim modeliyle öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin empatik beceri düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 14(1), 9-13.

Shahriari, M., & Baloochestani, E. (2014). Applying professional values: the perspective of nurses of Isfahan hospitals. *Journal of medical ethics and history of medicine*. 7.

Sökmen, Y., & Taşpınar, A. (2021). Ebelerin mesleki profesyonel tutumları ve etkileyen faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 24(2), 156-166.

Sözen, S. (2004). Polis ve profesyonellik. *Polis Bilimleri Dergisi*. 6(3-4), 115-130.

Şahin Orak, N., Ecevit Alpar, Ş. (2012). Hemşirelerin profesyonel değerleri ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2(1), 22-31.

Şahman, İ., Tengilimoğlu, D., Işık, O. (2008). Özel hastanelerde yönetimin profesyonelleşmesinin, kurumsallaşma süreci üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik alan çalışması. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 10(2), 1-23.

Taşdemir, G., & Karaaslan, A. (2000). Hemşirelerin Empatik Eğilim ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 9. *Anadolu Psikiyatri Günleri, Edirne*, 709-716.

Taşkın Yılmaz, F., Tiryaki Şen, H., Demirkaya, F. (2014). Hemşirelerin ve ebelerin mesleklerini algılama biçimleri ve gelecekte beklenenleri. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*. 1(3), 130-139.

Teke, K., Cengiz, E., Demir, C. (2010). Hekimlerin empatik özelliklerinin ölçümü ve bu ölçümlerin demografik değişkenlere göre değişimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 19(3), 505-516.

Treglia, E. (2020). The empathic abilities in nursing students: a longitudinal study. *La Clinica Terapeutica*, 171(6), 549-554.

Tuna Oran N, Kurul Ş. (2019). Ebelik öğrencilerinin empatik eğilim ve empatik beceri düzeyleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 6(1), 42-50.

Tutuk, A., Al, D., Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 6(2), 36-41.

Tümer, A., Aykaç Koçak, A., Uçar, E., & Sümen, A. (2021). The relationship between empathic tendencies and altruistic behaviours in adolescents. *Child: Care, Health and Development*. 47(4), 465-470.

Uğurlu, M., Karahan, N. (2020). Ebelik öğrencilerinin ebelik mesleği hakkındaki görüşleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Medical Sciences*. 15(2), 45-54.

Ünal, E., & Uyaroğlu, A. K. (2022). The relationship between beliefs toward mental illnesses, empathic tendency and social distancing in university students. *Archives of Psychiatric Nursing*. 41, 348-353.

Ünver, H., Şimşek Küçükkelepçe, D., Ünver, Z. (2022). Ebelerde mesleki aidiyetin profesyonel değer tutumuna etkisi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*. 16(1), 8-15.

Üstün, B. (2005). Çünkü İletişim Çok Şeyi Değiştirir! *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 8(2), 88-94.

Yazıcı, M. (2014). Değerler ve toplumsal yapıda sosyal değerlerin yeri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 24(1), 209-223.

Yeganeh, S., Torabizadeh, C., Bahmani, T., Molazem, Z., Doust, H. Y., & Dehnavi, S. D. (2022). Examining the views of operating room nurses and physicians on the relationship between professional values and professional communication. *BMC Nursing*. 21(1), 17.

Yıldırım, G., Koçkanat, P., Duran, Ö. (2014). Ulusal ebelik kodları ve meslek değerleri. *Sted*. 23(4), 148-154.

Yigitbaş, Ç., Bulut, A. D., & Günseli, S. (2019). Algılanan sosyal destek ile empatik eğilim ve empatik beceri arasındaki ilişki. *Euras J Fam Med*, 8(4), 155-64.

Yücel, U., Ünal, İ., Özdemir, T., Koyuncu, M., Çakmak, N. (2018). Ebelik öğrencilerinin profesyonel değer algılarının belirlenmesi. *Medical Sciences*. 13(4), 94-104.

Yüksel, A. (2004). Empati eğitim programının ilköğretim öğrencilerinin empatik becerilerine etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17(2), 341-354.

Zengin, M., Yayan, E. H., Yıldırım, N., Akın, E., Avşar, Ö., Mamiş, E. (2018). Pediatri hemşirelerinin profesyonel değerlerinin profesyonel tutumlarına etkisi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*. 5(3),316-323.

10. EKLER

EK 1. TANITICI BİLGİ FORMU

1-Yaşınız:

- 1) 18-20 yaş
- 2) 21-23 yaş
- 3) 24-26 yaş
- 4) 27 yaş ve üzeri

2-Sınıfınız:

- 1) 3. Sınıf
- 2) 4. Sınıf

3- Mezun olduğunuz lise:

- 1) Genel/Düz Lise
- 2) Sağlık Meslek Lisesi
- 3) Anadolu Lisesi
- 4) Diğer

4- En uzun süre yaşadığınız yer:

- 1) Köy
- 2) İlçe
- 3) Şehir
- 4) Büyükşehir

5- Medeni durumunuz:

- 1) Bekar
- 2) Evli

6- Kaldığınız yer:

- 1) Aile ile

- 2) Yurtta
- 3) Akrabaları ile
- 4) Arkadaşları ile

7- Ailenizin gelir durumu:

- 1) Kötü
- 2) Orta
- 3) İyi

8- Aile Tipiniz:

- 1) Çekirdek aile
- 2) Geniş aile
- 3) Bölünmüş aile

9- Annenizin eğitim durumu:

- 1) Okur yazar değil
- 2) Okur yazar
- 3) İlkokul
- 4) Ortaokul
- 5) Lise
- 6) Üniversite

10- Babanızın eğitim durumu:

- 1) Okur yazar değil
- 2) Okur yazar
- 3) İlkokul
- 4) Ortaokul
- 5) Lise
- 6) Üniversite

11- Empati konusunda eğitim alma durumunuz:

- 1) Aldım
- 2) Almadım

12- Akademik başarı algı durumunuz:

- 1) Kötü
- 2) Orta
- 3) İyi

13- Toplam kardeş sayınız:

- 1) Kardeşim yok
- 2) 2 kardeş
- 3) 3 ve üzeri kardeş

14- Çalışma durumunuz:

- 1) Evet
- 2) Hayır

15-Ailede sağlık çalışanı varlığı:

- 1) Evet
- 2) Hayır

16- Ebeveynlerinizin çocuk yetiştirme tarzı:

- 1) İlgisiz, tutarsız, kayıtsız
- 2) Demokratik, destekleyici, güven verici
- 3) Disiplinli, otoriter, baskıcı

17- Ebelik bölümünü tercih etme durumu:

- 1) İsteyerek
- 2) İstemeyerek

18- Ebelik bölümünü tercih etme nedeni:

- 1) İş bulma kolaylığı/ekonomik nedenler
- 2) İstenilen bir meslek olması
- 3) Ailenin istediği bir meslek olması
- 4) Öğretmenlerin yönlendirmesi

19- Ebelik eğitiminin mesleğe bakışa etkisi:

- 1) Olumlu yönde değişti
- 2) Olumsuz yönde değişti
- 3) Hiçbir fikrim yok

20- En çok staj yaptığınız alan:

- 1) Doğumhane
- 2) Aile sağlığı merkezi
- 3) Simülasyon uygulamaları
- 4) Kadın doğum servisi

EK 2. EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEĞİ (GÜNLÜK DAVRANIŞ ANKETİ) (EEÖ)

AÇIKLAMA

Aşağıda 20 cümle bulunmaktadır. Bir cümledeki ifadeyi kendinize **Tamamen Uygun** bulacağınızı düşünürseniz 5'e, **Oldukça Uygun** bulacağınızı düşünürseniz 4'e, **Oldukça Aykırı** bulacağınızı düşünürseniz 2'ye, **Tamamen Aykırı** bulacağınızı düşünürseniz 1'e, eğer bir cümleye ilişkin olarak **Kararsızlık** belirtecekseniz 3'e çarpı koyunuz.

	Tamamen Aykırı	Oldukça Aykırı	Kararsızlık	Oldukça Uygun	Tamamen Uygun
1.Çok sayıda dostum var.	1	2	3	4	5
2. Film seyrederken bazen gözlerim yaşarır.	1	2	3	4	5
3. Sıklıkla kendimi yalnız hissedirim.	1	2	3	4	5
4. Bana dertlerini anlatanlar yanımdan ferahlamış ayrılırlar.	1	2	3	4	5
5.Başkalarının problemleri beni kendi problemlerim kadar ilgilendirir.	1	2	3	4	5
6. Duygularımı başkalarına iletmekte güçlük çekerim.	1	2	3	4	5
7. İnsanların film seyrederken ağlamaları tuhafıma gider.	1	2	3	4	5
8. Birisiyle tartışırken bazen, dikkatim onun söylediklerinden çok vereceğim cevap üzerine yoğunlaşır.	1	2	3	4	5
9. Çevrede çok sevilen bir insanım.	1	2	3	4	5
10. Televizyondaki filmler mutlu sona ulaşınca rahatlarım.	1	2	3	4	5
11. Düşüncelerimi başkalarına iletmekte güçlük çektiğim olur.	1	2	3	4	5
12. İnsanların çoğu bencildir.	1	2	3	4	5
13. Sinirli bir insanım.	1	2	3	4	5
14. Genellikle insanlara güvenirim.	1	2	3	4	5
15. İnsanlar beni tam olarak anlayamıyorlar.	1	2	3	4	5
16. Girişken bir insanım.	1	2	3	4	5
17. Bir yakınıma derdimi anlatmak beni rahatlatır.	1	2	3	4	5
18. Genellikle hayatımdan memnunum.	1	2	3	4	5
19. Yakınlarım bana sık sık derdini anlatırlar.	1	2	3	4	5
20. Genellikle keyfim yerindedir.	1	2	3	4	5

EK 3. EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİ (EPDÖ)

Aşağıda ebelerin profesyonel değerleri hakkında ifadeler yer almaktadır. Her bir ifade için “önemli değil”, “biraz önemli”, “önemli”, “çok önemli”, “son derece önemli” aşamaları olan beş seçenek vardır. Lütfen söz konusu ifadelere ne kadar katıldığınızı belirtiniz. Verdiğiniz bilgiler sadece araştırma amacı ile kullanılacak olup gizli tutulacaktır. Katılımınız ve ayırdığınız zaman için teşekkür ederiz.

EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEĞİNİN MADDELERİ	ÖNEMLİ DEĞİL	BİRAZ ÖNEMLİ	ÖNEMLİ	ÇOK ÖNEMLİ	SON DERECE ÖNEMLİ
1-Ebe, meslektaşlarının gelişimini destekleyici nitelikte profesyonel ilişkiler kurar.					
2- Ebe, kadınların haklarını savunacak yeterliliğe gelmeleri için kadınları cesaretlendirir.					
3- Ebe, sağlık ekibinin diğer üyeleri ve hizmet verdiği birey ile saygılı, yapıcı, etkin ve samimi bir iletişim kurar.					
4- Ebe, uygulama alanında disiplinler arası ekip çalışmasına önem verir.					
5- Ebe, uygulamalarında güncel, kanıta dayalı mesleki bilgilerini kullanır.					
6- Ebe, sağlık hizmetine gereksinimi olan kadını biyolojik, psikolojik ve sosyo-kültürel bütüncül bakım verir.					
7- Ebe, kadınlara, sağlığı koruma ve geliştirme konusunda rol model olur.					
8- Ebe, uygulamalarını etik ilkelere temellendirir.					

9- Ebe, sağlığa zararlı kültürel uygulamaları ortadan kaldırmak için çalışır.					
10- Ebe, bilgi ve becerisinin yeterli olmadığı uygulamaları, yeterlilik kazanana kadar gerçekleştirmez.					
11- Ebe, uygulamalarında kullandığı teknolojinin, insanların hakları, onuru ve güvenliği ile uyumlu olmasına zen gösterir.					
12- Ebe, gerçekleştirdiği uygulamaların sorumluluk ve yükümlülüğünü üstlenir.					
13- Ebe, kadına eğitim ve danışmanlık yapar.					
14- Ebe, kadın, gebe ve yeni doğanın sağlık bakımı ve güvenliği açısından yetersiz ve yasaya uymayan girişimlere maruz kalmasını önler.					
15- Ebe, ebelik hizmetleri ve tıbbi müdahaleler sırasında kadının mahremiyetini korur.					
16- Ebe, kadınların sağlık gereksinimlerinin karşılanmasına yardım eder.					
17- Ebe, hizmet sunarken kişisel çıkar gözetmez ve herhangi bir kişi/kurumla çıkar ilişkisine girmez.					
18- Ebe, hizmetleri karşılığında kurumları tarafından kendilerine verilen ücretler (maaşları) dışında, hizmet verdikleri kişiler					

ve gruplardan maddi bir karşılık beklemez.					
19- Ebe, mesleği ile ilgili yasa ve politikaların oluşturulmasına katılır.					
20- Ebe, kadınların sağlık hizmetlerinde ilgisizlik, deneyimsizlik ya da ihmal nedeniyle zarar görmesini önler.					
21- Ebe, bakımından sorumlu olduğu her kadını ve yenidoğanı değerli görür.					
22- Ebe, kadının bakımı ve tedavisinden sorumlu sağlık ekibi üyelerinin dışındaki kişilerin, sağlık kayıtlarına ulaşmasını engeller.					
23- Ebe, kadının kendisiyle paylaştığı özel ya da gizli bilgileri, hayati bir tehlike ya da yasal bir zorunluluk olmadığı sürece kimseyle paylaşmaz.					
24- Ebe, kendi haklarını koruyamayacak durumda olan kadının ve bebeğin haklarının savunuculuğunu üstlenir.					
25- Ebe, kaynakları bireylerin gereksinimleri doğrultusunda adil paylaşır.					
26- Ebe, bilimsel araştırmalarda, araştırma etiği kurallarına uyar.					
27- Ebe, bilimsel araştırmalarda araştırma kapsamına alınan bireylerin haklarını savunur.					
28- Ebe, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirir.					

29- Ebe, kapsamlı tanılama ile kadın sağlığının geliştirilmesini, sürdürülmesini ve hastalıkların önlenmesini sağlar.					
30- Ebe, ulusal ebelik derneğine üye olur.					

EK 4. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEZ KONUSU KABUL KARARI

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.07.2021-E.99530

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-74547675-302.14.01-99530
Konu : Havva ÇİFTÇİ'nin Tez Konusu Hk.

08.07.2021

SBE EBELİK ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz 07.07.2021 tarih ve 20/2 sayılı yönetim kurulu toplantısında, Ebelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Havva ÇİFTÇİ'nin "**Gebelerin Maneviyat ve Anksiyete Düzeyleri ile Açlık Kan Şekeri Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" olan tez başlığının etik kurul onayı ile birlikte (etik kurul gerekli ise) "**Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi**" olarak değiştirilmesine **OY BİRLİĞİ** ile karar verildi.

Prof. Dr. Ömer TETİK
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BS9NL5TM7V Pin Kodu :88682 Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=4049&eD=BS9NL5TM7V&eS=99530>
Adres:Tıp Fakültesi Dekanlığı Zemin Kat Uncubozköy Kampüsü Manisa Bilgi için: Çisem Tutan
Telefon:(0 236) 2360989 Faks:(0 236) 2382158 Unvanı: Sürekli İşçi
e-Posta:saglik.evrak@cbu.edu.tr Elektronik Ağ:saglikbe.cbu.edu.tr
Kep Adresi:celalbayanuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 5. ETİK KURUL KARAR FORMU

T.C. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu Karar Formu					
KARAR TARİH / NO	22/09/2021 / 20.478.486 / 938				
ARAŞTIRMANIN ADI	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi				
SORUMLU ARAŞTIRMACI	Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI - Ebelik Bölümü				
ARAŞTIRMA EKİBİ	Yüksek Lisans Öğrencisi Havva ÇİFTÇİ				
ARAŞTIRMANIN NİTELİĞİ	UZMANLIK TEZİ ☐		YÜKSEK LİSANS-DOKTORA-TEZİ ☒		AKADEMİK AMAÇLI ☐
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	18/08/2021 / Tarih ve 129679 Sayılı; araştırma dosyası				
KARAR BİLGİLERİ	Araştırma dosyası incelenmiş, bilimsel ve etik açıdan UYGUN olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.				
Ünvanı/Adı/Soyadı	Araştırma ile İlgili Olan Üye	Toplantıya Katılmayan Üye	Ünvanı/Adı/Soyadı	Araştırma ile İlgili Olan Üye	Toplantıya Katılmayan Üye
Prof. Dr. Murat DEMET Psikiyatri AD	☐	☐	Doç. Dr. Kadir YILDIZ Spor Bilimleri Fakültesi	☐	☐
Prof. Dr. Özge YILMAZ Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD	☐	☒	Doç. Dr. Cemal GÜVERCİN Tıp Tarihi ve Etik AD	☐	☐
Prof. Dr. Beyhan Cengiz ÖZYUR Halk Sağlığı AD	☐	☐	Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü	☒	☐
Prof. Dr. Pınar ÇELİK Göğüs Hastalıkları A.D.	☐	☐	Mukadder YILMAZER Avukat	☐	☒
Prof. Dr. Tuğba ÇAVUŞOĞLU Farmakoloji AD	☐	☐	Sivil Üye Hüseyin TUNÇAY	☐	☐
Prof. Dr. Mehmet Sadık YALDIZ Göğüs Cer. AD.	☐	☒		☐	☐
Etik Kurulumuzun kararı yukarda belirtilmiştir. Araştırmanız Herhangi Bir Aşamada Etik Kurulumuzun "İzleme – Denetleme" Görevi Gereği Lüzumu Halinde Haberli / Habersiz Olarak Denetlenebilir, Araştırma Başvuru Formunun Taahhütname – Bölüm E kısmında belirtilmiş olan hususların dikkate alınarak istenilen bilgilerin Etik Kurulumuza zamanında iletilmesi konusunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.					

Prof. Dr. Murat DEMET
BAŞKAN

EK 6. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ KURUM İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.11.2021-E.190688

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-64031256-020-190688
Konu : Araştırma izin formu Hk

16.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 16.11.2021 tarihli ve 38666595-020-190379 sayılı yazı.

İlgi yazınıza istinaden; "**Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi**" isimli çalışmanızın Fakültemiz Ebelik Bölümü öğrencileri ile yürütülebilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Seyhun KÜRŞAT
Dekan

Dağıtım:
Gereği:
Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI

Bilgi:
Ebelik Bölüm Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BS9NTUZ8UJ Pin Kodu :85503

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=4049&eD=BS9NTUZ8UJ&eS=190688>

Adres:Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Uncubozköy

Sağlık Yerleşkesi Yunusemre / MANİSA

Telefon:(0 236) 233 09 04 Faks:(0 236) 233 71 69

e-Posta:saglikbf@cbu.edu.tr Elektronik Ağ:http://saglikbf.cbu.edu.tr

Kep Adresi:celalbayaruniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Ünzüle Buğdaylıgil (Betül Keçebaş

Vekaletliyle)

Unvanı: Şef

Telefon No: (236)2330640- 5817

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 7. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

CALISMANIN ADI :

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi

Bir araştırma çalışmasına katılmanız istenmektedir. Çalışmaya katılıp katılmama kararı tamamen size aittir. Katılmak isteyip istemediğinize karar vermeden önce araştırmanın neden yapıldığını bilgilerinizin nasıl kullanılacağını çalışmanın neleri içerdiğini ve olası yararlarını risklerini ve rahatsızlık verebilecek konuları anlamanız önemlidir. Lütfen aşağıdaki bilgileri dikkatlice okumak için zaman ayırınız ve eğer istiyorsanız özel veya aile doktorunuzla konuyu değerlendiriniz. Eğer çalışmaya katılmaya karar verirsiniz imzalamanız için size bu Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu verilecektir. Çalışmadan herhangi bir zamanda ayrılmakta özgürsünüz. Eğer isterseniz, bu çalışmaya katılımınızla ilgili olarak hekiminiz / aile doktorunuz bilgilendirilecektir. Çalışma amacıyla yapılan normal muayeneniz sırasında istenilen tetkikleriniz dışındaki tüm laboratuvar testleri çalışma destekleyicisi tarafından karşılanacak; size veya bağlı bulunduğunuz özel sigorta veya resmi sosyal güvenlik kurumuna ödetilmeyecektir.

CALISMANIN KONUSU VE AMACI :

Değerli katılımcı, bu araştırmanın konusunu, “Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesini” kapsamaktadır. Araştırmanın amacı ise siz değerli katılımcıların empatik eğilim düzeyleri ve profesyonel değerlerini incelemektir. Her bir katılımcıya yaş, yaşadığı yer, eğitim durumu, çalışma durumu, aile tipi, ebelik mesleğini seçme nedeni, en çok staj yapılan alan gibi soruları içeren toplam 20 soruluk bilgi formu, Empatik Eğilim Ölçeği ve Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği uygulanacaktır. Araştırmaya gönüllü olarak katılımınızı ve istediğiniz zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabilceğinizi garanti ederim. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.

ÇALIŞMA İŞLEMLERİ:

Araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Google formda hazırlanmış online form cep telefonunuza ve/veya mail adresinize gönderilerek, sizden yaklaşık 10-15 dakikanızı ayırarak anketi doldurmanız istenmektedir. Araştırmanın amacına ulaşması açısından sizden beklenen, ankette yer alan bütün maddeleri eksiksiz, kimsenin baskısı ve etkisi altında kalmadan, size en uygun gelen seçeneği içtenlikle cevaplamanızdır.

ÇALIŞMAYA KATILMAMIN OLASI YARARLARI NELERDİR?

Bu araştırmaya katılımınız ile ebelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeylerini ve profesyonel değerlerini belirlenmesi, amaç ve hedeflere ne derece yaklaşıldığı konusunda fikir sunması ve bu doğrultuda gerekli hususlarda detaylı çalışmalar yapılması beklenmektedir.

GÖNÜLLÜYE UYGULANACAK İŞLEMLERİN OLASI ZARARLARI NELERDİR?

Araştırma kapsamında katılımcıların karşılaşılabileceği olası bir zarar öngörülmemektedir.

KİŞİSEL BİLGİLERİM NASIL KULLANILACAK?

Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak katılmama ve katıldıktan sonra herhangi bir anda anket doldurma işleminden çekilme hakkına sahipsiniz. Kişisel bilgi formunda ad, soyad, telefon numarası, adres gibi bilgiler sizden **talep edilmemektedir.** Elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup ticari bir amaç için kullanılmayacaktır. Verileriniz yalnızca yayın amacı ile kullanılacaktır.

SORU VE PROBLEMLER İÇİN BAŞVURULACAK KİŞİLER :

1. Doç. Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI
2. Yüksek Lisans Öğrencisi Havva TAYLAN

Çalışmaya Katılma Onayı

Yukarıdaki bilgileri doktorumla ayrıntılı olarak tartıştım ve kendisi bütün sorularımı cevapladı. Bu bilgilendirilmiş olur belgesini okudum ve anladım. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyor ve bu onay belgesini kendi hür irademle imzalıyorum. Bu onay, ilgili hiçbir kanun ve yönetmeliği geçersiz kılmaz. Doktorum saklamam için bu belgenin bir kopyasını çalışma sırasında dikkat edeceğim noktaları da içerecek şekilde bana teslim etmiştir.

<i>Gönüllü Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Adres ve Telefon:</i>		

<i>Araştırmacı Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Adres ve Telefon:</i>		

1: Gönüllünün bilgilendirilme işlemine başından sonuna dek tanıklık eden kişi

2: Gönüllüyü araştırma hakkında bilgilendiren kişi

EK 8. EBELERİN PROFESYONEL DEĞERLERİ ÖLÇEK KULLANIM İZNİ

Gönderen: Nurten Kaya

Gönderildi: 14 Haziran 2021 Pazartesi 13:32

Kime: Nurgül Güngör

Konu: Re: Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Geliştirilmesi Hakkında

Sayın Güngör

Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğini çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ölçeğin son şekline ve puanlanması hakkındaki bilgiye

Ulusal Tez Merkezi | Anasayfa

'sından ulaşabilirsiniz. Başarılar dilerim...

Prof. Dr. Nurten Kaya

İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Ebelik Bölümü

Adres: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi

Demirkapı Cad. Karabal Sk. Bakırköy Ruh ve Sinir
Hastalıkları Hastanesi Bahçesi İçi 34740
Bakırköy/İSTANBUL/TÜRKİYE

Tel.: +90(212) 414 15 00 (40137)

Faks: +90(212) 414 15 15

E-posta:

Nurten Kaya, PhD, BSN, Professor

Istanbul University, Health Sciences
Faculty, Department of Midwifery

EK 9. EMPATİK EĞİLİM ÖLÇEK KULLANIM İZNİ

Empati eğilim ölçeği

Gelen Kutusu

HAVVA ÇİFTCİ 20.12.2021

Merhaba hocam ben Havva ÇİFTCİ, Celal Bayar üniversitesi ebelik bölümünde yüksek

Ebrueroglu Yandex 23.12.2021

Alıcılar: ben ▾

Havva Hanım merhaba,

Kaynak göstererek ölçeği çalışmalarınızda kullanmanızda sakınca yoktur.

İyi çalışmalar dileriz.

Neslihan Cingi
şunları yazdı (21 Ara 2021 09:08):

İyi çalışmalar.

[Alıntılanan metni göster](#)

EK 10. TEZİN BENZERLİK RAPORU

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
EBELİK ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tez Adı Manisa Celal Bayar Üniversitesi Ebelik Öğrencilerinin Profesyonel Değerlerinin ve Empatik Eğilim Düzeylerinin Belirlenmesi

Tezime ilişkin 13/06/2023 tarihinde yapılan Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 24 (yüzde yirmi dört) 'tür.

Belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Tarih ve İmza

13/06/2023

Adı Soyadı : Havva Taylan
Öğrenci No :
Anabilim Dalı : Ebelik
Programı : Ebelik Tezli Yüksek Lisans

DANIŞMAN ONAYI
UYGUNDUR.
Doç.Dr. Nurgül GÜNGÖR TAVŞANLI

Açıklamalar

- 1-Tez Çalışması Orijinallik Raporu (TÇOR), TURNITIN İntihal Tespit Programı kullanımı için kişisel hesap alma hakkı bulunan tez danışmanları, Enstitülerde görevlendirilen personeller, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda görevlendirilen kütüphaneciler tarafından alınır.
- 2-Sayfa sayısı 400'den az olan tezler için tez savunmasından önce ve başarılı olması durumunda düzeltmelerden sonra olmak üzere 2 kez TÇOR alınır.(400 sayfadan fazla olan tezler 400 ve katları şeklinde bölünerek Turnitin veri tabanına yüklenmesi gerekmektedir. Bu gibi durumlarda benzerlik oranının hesaplanmasına ilişkin detaylı forma, kütüphane web sayfasında bulunan Turnitin kullanım kılavuzlarının altından erişilebilir.)
- 3-TÇOR, tezin yalnızca Kapak Sayfası, Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan kısmının tek bir dosya olarak intihal tespit programına yüklenmesi ile alınır.
- Programa yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak tez başlığının tamamı, Yazar Adı (author's first name) olarak öğrencinin adı, Yazar Soyadı (author's last name) olarak öğrencinin soyadı bilgisi yazılır.
- 4- TURNITIN İntihal tespit programına yüklenen dosyanın sürecekleme sırasında, ilgili programdaki filtreleme seçenekleri aşağıdaki şekilde ayarlanır: - Kaynakça hariç, - Alıntılar hariç, - 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 5 words)
- 5-İsteğe bağlı ayarlar kısmından; "Ödevleri şuraya gönder?" seçeneği mutlaka DEPO YOK şeklinde işaretlenmesi gerekmektedir; aksi durumda aynı tezin ikinci kez yüklenmesi durumunda benzerlik %100 çıkacaktır ve depodan tezi silmek çok uzun süre gerektirecektir.
- 6- Raporlama işlemi tamamlandıktan sonra, kaydedilmiş olan ekranın görüntüsünü sağ üst köşesinde yüzdelerle belirtilen "benzerlik oranı," raporlamaya tabi tutulmuş olan dosyanın "toplam sayfa sayısı" ve raporlama işleminin yapıldığı "tarih" bilgisi, "Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formuna işlenir.
- 7- Benzerlik oranında tüm sorumluluk öğrenciye aittir.
- 8-Tez savunma sınavı sonrasında başarılı bulunan öğrenci, tez savunma sınavı tarihi sonrasında tezde yapılmış muhtemel değişiklikleri içeren dosya kullanılarak alınmış ikinci bir intihal raporundaki bilgiler kullanılarak hazırlanmış ve tez danışmanı tarafından onaylanarak imzalanmış ikinci bir "Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu"nu Enstitüye teslim etmekle yükümlüdür.
- 9-Turnitin Hakkında Bilgiler: <http://kutuphane.cbu.edu.tr/turnitin.9370.tr.html>

11. ÖZGEÇMİŞ

Adı	Havva	Soyadı	TAYLAN
-----	-------	--------	--------

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Doktora/Uzmanlık	-	-
Yüksek Lisans	-	-
Lisans	Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi (Ebelik Bölümü)	2015

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre
Yoğun Bakım Hemşiresi	İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi 3. Basamak Anestezi Yoğun Bakım	2011-2013
Servis Hemşiresi	Manisa Merkezefendi Devlet Hastanesi Kadın Doğum Servisi	2013-2015
Araştırma Görevlisi	Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu	2015-2016
Yoğun Bakım Hemşiresi	Özel Grandmedikal Hastanesi Kalp Damar Cerrahi Yoğun Bakım	2018-2020
Ebe – Süpervizör	Özel Grandmedikal Hastanesi Doğumhane Kliniği	2020-2021
Ebe	Özel Deva Tıp Merkezi	2021-

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama*	Konuşma*	Yazma*
İngilizce	Orta	Orta	Orta

Yabancı Dil Sınav Notu								
YDS/e-YDS	ÜDS	YÖKDİL	IELTS	TOEFL IBT	TOEFL CBT	FCE	CAE	CPE
		77,50						

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı	67,18	71,07	73,92

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma Becerisi
SPSS	Orta
Excel	Orta
Powerpoint	İyi
Word	İyi

